

MAGYARAI

+ 4 lei

taxa postala platita conform 157.012/1934.

UNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 75 (1789) Oradea, 1938. apr. 3

Primcolaborator: **dr Gyárfás Elemér**

A király köszönő szavai az első Christea-minisztérium tagjaihoz

Külön is kiemelte az őszhajú, de fiatal szívű kormánytagok együttműködése érdemét. — További szervezések az új kormányban

Bucuresti. Saját tud. A lapok szombaton közlik azt a beszédet, amelyet a király a március 30-iki minisztertanácson Jorga professor és a miniszterelnök beszédei után mondott. A királyi beszéd így hangzik:

— Mint barátunk, Jorga mondotta, ünneplés pillanat ez ma. A történelem egy korszakát zárjuk le. Lelkiismeretem szerint hasznosnak éreztem, hogy közreműködésre hívjam azokat, akik a haza iránt mély szeretetet mutattak. Olyan művet fejeztünk be, amely új utakat nyit meg számunkra. Nagy lelki elégtételül szolgál látni, hogy az őszhajúak, akikben azonban fiatal szív dobog, az ország nehéz perceiben figyelmen kívül hagyták saját egyéni érdekeiket és együttműködtek egy nagy nemzeti mű megvalósításában. E fejezet bevezetésekor igaz és őszinte megindulással köszönöm meg mindenkinek a munkáját, a hazafiaságát és a támogatását. A haza hálás lesz.

A NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM ÉS A NEMZETI BANK ONÁLLÓSÁGA. — A LEGFŐBB GAZDASÁGI TANÁCS ÖTÉVES TERVEKET KÉSZÍT.

Bucuresti. Saját tud. A „Curentul“ helyesbítőleg közli, hogy a Nemzeti Bank a nemzetgazdasági minisztérium új szervezetében is megtartja önállóságát. M. Constantinescu miniszterrel való kinevezése különösen azért történt, hogy a két intézmény egységes vezetésével biztosítsák a kiviteli politika egységét.

A legfőbb gazdasági tanács szervezetével kapcsolatban azt írja a „Curentul“, hogy ez a

tanács ötéves gazdasági terveket fog kidolgozni. Ugyanez a tanács fogja a gazdasági jellegű minisztériumok működését összehangba hozni. Emellett azonban megmarad a kormány gazdasági bizottsága is, amely ezután a miniszterelnökségen fogja tartani üléseit.

PÓTISZTIVISELŐK AZ EGYES MINISZTERIUMOKBAN.

Bucuresti. Saját tud. Nicolae Colan nemzetnevelésügyi miniszter meghagyta dr Ilie Purcariu tanárt államtitkári minőségében. Az ipar és kereskedelmi minisztériumhoz három új vezértitkárt neveztek ki: *Mariant*, akinek hatáskörébe a minisztériumok ügyei, *Jordant*, akihez a kereskedelmi egyezmények és *Leontet*, akihez a külkereskedelem ügye fog tartozni. E két utóbbi a Nemzeti Bank tisztviselője.

A PARLAMENT ÜGYIGAZGATÁSI HIVATALAIBAN LÉNYEGESEN CSÖKKENTIK A TISZTIVISELŐK LÉTSZÁMÁT.

Bucuresti. Saját tud. Tegnap jelent meg a *Monitorul Oficial*-ban a parlamenti tisztviselők számának szabályozásáról szóló rendelet, amely szerint mindazok a kamarai és szenátusi tisztviselők, akiknek nincs ötévi állami szolgálati idejük, április elsejével elbocsájtának. A két ház hivatalaiban csökkentett számú tisztviselők fognak működni. A két házelnök javaslata és a miniszterelnök jóváhagyása alapján azok a véglegesített tisztviselők, akik főlegesség maradtak különböző minisztériumokban és más közszolgálatokban nyernek majd beosztást.

Rend és béke

minden polgár legfőbb vágya. A rend alapja az összes polgárok összehangzó együttműködése, tehát folytonos, meg nem zavart és láradhatatlan együttműködés. Jelképe lehetne a polgári rendnek az egészséges méhkas összehangzó munkája, mely felett halkan zeng a szakadatlan munka himnuszának zümmögése. Mi ennek az összeműködésnek az alapja, talán a méhek parlamentjének általunk nem hallható és nem olvasható törvénye? vagy őszönös közreműködés-e ez? tehát akkor is törvény az alapja, de olyan törvény, amely ki tudja hány évezred óta áll fent változatlanul. Micsoda veszedelmek tanították meg a méhek társadalmát arra, hogy megmaradásuknak egyedüli biztosítéka az a szép munkamegosztás, előrelátó takarékoság és feltétlen együttműködés, amelyet ma nálunk megfigyelhetünk.

Politikusoknak és népkormányzóknak sokat lehet tanulni a méhek társadalmától, de sokat tanulhat s itt-ott tanul is tőlük az emberi társadalom, a takarékoság jelképe pl. a méhkas. Milyen egyszerű lenne ebben a jelben megszervezni pl. a magyar népet.

A méhek társadalmában is néha zavar áll elő. Ha külső erő megzavarja az együttes munkát, milyen mozgás, zsongás jelzi a munka ritmusának megzavarását. Így van ez az emberek társadalmában is. Az emberek többsége úgy szeretne dolgozni, mint a méhek, régi beidegzett, csaknem őszönössé vált regulák szerint s akkor van igazi béke, mikor ezek között a megszokott regulák között folyhat élete, vagy ha az új regulák simulnak a beidegzett rendhez.

Káros tehát minden túlzott beavatkozás, káros a társadalmi és gazdasági életbe, valamint a foglalkozásokba való sűrű és eléggé meg nem fontolt beavatkozás, mert ilyenkor az emberek is felzsongnak, akárcsak a méhek. Erre tanít minket a méhek társadalmá.

El lehet képzelni, hogy mennyire káros és mennyire a rend és béke akadályozza, ha a társadalom, a gazdaság munkájába hozzá nem értők avatkoznak bele, vagy pláne rosszhiszemű beavatkozások történnek. A háború utáni igazgatás mindenütt a túlzott beavatkozás miatt szenved. A túlsokat katonáskodott nemzetek úgy próbál pl. adót behajtani, forgalmat szabályozni, gazdálkodni és kereskedni, hogy mindent büntetés terhe alatt parancsol meg, hogy ellenőrköt küld lépten-nyomon a nyakunkra, akik megkeserítik az életünket. A beavatkozás csúcsa az, amikor a gondolkozást, a világnézetet egy kaptafára akarják kényszeríteni. Ettől mi ugyan meg vagyunk kímélve, de egyebütt van rá elég példa. A büntetéseken nevelt társadalom képe az, hogy csaknem mindenik bűnös, aki él, mert nincs olyan polgár, aki ne vétkeznék a túlzott beavatkozás gyakran téves szabályai ellen.

Nem elijesztő képe egy olyan társadalom, melyben mindenki bűnös?

Ezzel szembe lehet állítani a mérsékelt beavatkozást, a polgárok önkéntes munkáját, a kedvvel teljesített munka és polgári kötelességek rendjét. Ez kormányzati művészet és nevelés kérdése, egy olyan nevelés, melynek erkölcsi fensőbbsege tagadhatatlan.

A méhkasokhoz visszatérve, igaz, hogy ott is teólik a heréket, nagy veszély, közinség eseté-

Innitzer bibornok tiltakozott az osztrák püspöki kar ünnepélyes nyilatkozatának elferdítő beállítására miatt

A püspökök nyilatkozata nem alkudozásból származott, hanem önként jött létre és a közös német népből származó hitvallásnak tekintendő

Párizsból jelentik: A Havas francia hírszolgálati iroda legutóbb azt a hírt közölte, hogy Innitzer bécsi biboros hercegérsek ismeretes nyilatkozatát egy látogatás előzte meg, amelyet a berlini pápai nuncius Ribbentrop külügyminiszternél tett és a nyilatkozat ezzel a látogatással van összefüggésben. Innitzer biboros-érsek most erőlyes hangon megcáfolta a Havas irodának ezt a tendenciózus beállítású híret.

— Az ausztriai püspökök ünnepélyes nyilatkozata — szól a cáfolat — semmiféle kapcsolatban nem áll az említett látogatással, hanem a nyilatkozat az osztrák-német egyesülés történelmi órája alkalmából önként jött létre. Vissza kell utasítanom a Havasnak azt az állítását is, hogy az ausztriai püspökök felhívása feszültség-levezető

gesztusnak volt nevezhető. Méltóságunkon alulnak tartjuk, hogy történelmi helyzetben és pillanatban ilyen gesztust tegyünk. Állásfoglalásunk elvi jelentőségű és közös német vérünkől származó hitvallásnak tekintendő.

MACKENSEN KÜLÜGYI ÁLLAMTITKÁR LETT NEMETORSZAG UJ RÓMAI NAGYKÖVETE.

Berlinből jelentik: Mackensen külügyi államtitkárt, volt budapesti német követet római nagykövetté nevezték ki. Utóda báró Waitzecker minisztériumi igazgató, a külügyi hivatal politikai osztályának eddigi vezetője lett. Londoni nagykövetté Bircksen eddigi tokiói nagykövetet, az ő utódául pedig a tokiói nagykövetség élére Ott vezérőrnagyot, az eddigi tokiói katonai attasét nevezték ki.

Időt és pénzt

takarít meg,

ha bevezetteti

a telefont

ben elpusztítják a gyengéket, de csak a heréket és csak végveszély esetén. A méhek azonban állatok erkölcsi parancsok ismerete és érzéke nélkül, vagy ki tudja, nincs-e nekik is erkölcsi kodexük? Mi indokolja ezzel szemben pl. hazai viszonylatban, hogy 20 év után a többségi ügyvédek kitéssék az ügyvédi kamarából a kisebbségeket? Igaz, hogy külön erre a célra létesített rendszabályokkal akarják azt tenni, de mi indokolja eljárásukat? Semmi, csak egyesek türelmetlen szelleme és irigysége, mit közérdekből meg kell fekezni. Az ügyvédek társadalma zsong most a beavatkozástól. Ugy gondolom, hogy nem ártana, ha az ügyvédek vezetői tanulnának a méhektől s akkor meg látnák, hogy a viszálykodó méhesalád elpusztul. Az új alkotmány a rend és nyugalom szellemében lett az összes polgárok által megszavazva. Az ebben a szavazásban megmutatkozott egyhangúság megköveteli a béke megőrzését minden téren, nem fog ártani, ha az igazságügyminiszter úr felfigyel kissé az ügyvédméhek zsongására, mert nem éppen kicsiny dolog az, ami azt felzavarta.

K. J. dr.

Súlyosan elítélték a satumarei faipariskola sikkasztó igazgatóját

Millióss visszaélések miatt állították bíróság elé Focsa Stefan igazgatót

Satumare. Az országot bejárta a hír, hogy a satumarei faipariskolánál millióss visszaélésekről rántották le a leplet. A vizsgálatot Pitea Emil miniszteriumi vezérfelügyelő vezette, aki megállapította, hogy Focsa Stefan igazgató az állami súlyos összegekkel megkárosította. Focsa hatezer köbméter műfát kapott az állami erdőgazdaságtól az iskola céljaira. A fát még azok be sem szállították az intézet raktárába, hanem többszáz ezer leier eladta az egyik vállalatnak. A pénzt természetesen a saját céljaira használta fel. Később a minisztérium 166 ezer leier utalt ki az iskolának. Az összeget Focsa felvette, de nem vezette be a könyvekbe, hanem megtartotta magának. Az iskolának a Wallent Vilmos céggel, valamint a villamosművel szemben fennálló tartozását honokkal egyenlítette ki, holott a minisztérium készpénzzel fedezte a tartozást. Focsa a különbözetet elszikkasztotta. Az iskola Schön Sámuel fűszernagykereskedőnek ötezer leivel tartozott. Focsa a tartozást kifizette és arról kitérőtelten számlát kért. A nyugtákat később 15.729 leire állította ki. A könyvekbe természetesen ezt az összeget vezette be. A különbözetet itt is megtartotta magának. Egy másik alkalommal két műhelyvezető nyugdíjaztatási végzését csak abban az esetben volt hajlandó kifizetni, ha a műhelyvezetők fejenként ötezer leier fizetnek neki. A fizetés és nyugdíj nélkül álló emberek kénytelenek voltak teljesíteni az igazgató kérését. A faipariskola ágyait, fehérneműit bérbeadta a bicsadi fürdőigazgatóságnak s a használati díj fejében az igazgató a családjával a fürdőben nyaralt. Focsa, hogy bűneit fedezze, az iskola pénzügyi helyzetéről a minisztériumnak hamis jelentéseket küldött. A jelentésekben azt állította, hogy az intézet adósságokkal küzd. A vizsgálat megállapítása szerint Focsa 1.118.382 leivel károsította meg az államot.

Az ügyészség Focsán kívül Gerzsenyi Károly főkönyvelőt és Schön Sámuel kereskedőt is vád alá helyezte. A napokig tartó főtárgyalás utolsó napján Focsa Bucurestiből lehozott védője azt állította, hogy védené ártatlan s azokat a tanukat kellene a vádlottak padjára ültetni, akik hamis diplomával a zsebükben az igazgató ellen vallottak. Az ügyvéd kijelentése után botrány tört ki a teremben. A tanúk meg akarták verni a sértegető ügyvédet. Másnap Pitea Emil miniszteriumi vezérfelügyelő megjelent az ügyészségen és bűnvádi feljelentést adott be bizonyos személyek ellen, akik a Focsa-ügyben tett terhelő vallomása miatt életveszélyesen megfenyegették. A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság az ítéletet szombaton délelőtt hirdette ki.

Ítéletében Focsa Stefan iskolai igazgatót bűnösnek mondotta ki a sikkasztásban s ezért 3 évi fegyházra, 5000 leier pénzbüntetésre és 5 évi nyugdíjvesztésre ítélte, ezenkívül kötelezte arra, hogy 20 ezer leier kártérítést fizessen az iskolának. Gerzsenyi Károly főkönyvelőt 1 évi fegyház-büntetéssel s 2 ezer leier pénzbírsággal sújtotta, emellett nyugdíj jogosultságát szintén felfüggesztette 5 esztendőre. Schön Sámuel kereskedőt szintén bűnösnek mondotta ki a bíróság s bűnpártolás címen 1 hónapi fegyház-büntetésre ítélte. Az elítéltek s védőik fellebbezést jelentettek be, így a törvényszék döntése még nem jogerős.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk északnyugati szél, változó felhőzet, helyenként fűtő eső, esetleg zivatar. A hőmérséklet kissé csökken.

Fitos Ádám csodálatos története

Írta: Körösi Nagy Lajos

Kétféle esztendő vagyon: csodálatos és közönséges. Az Úrnak 1741. esztendeje alighanem a csodálatosok közül való volt. Alig tavaszodott ki és az összesereglett népek alig választották a főbíróknak nemes, nemzeti és vitéző Nyári Mihály urat, az egyik májusi éjszakán 12 óra tájban az idevaló tornyot megütötte a ménkü. A tartó omlóp langot vetett és Fitos Ádám barátunk, a csizmadia céh legfiatalabb tagja kénytelen volt felbredni, mert a tűzjelző strázsák irtalmatlan harangoztak.

Bőduan eielet a tűzhöz, de segítségére már nem sok szükség volt. Egy fűrgő hajadon — Bölintő Nagy Gergely Katinka lánya a nagy zürzavarban sem vesztette el az esztét, hanem azonnal egy nagy kanna tejjel szaladt a toronyba. Az esztémény nem is maradt el, mert hiszen mindenkinek tudja, hogy a villámcsapás által támasztott tüzet tejjel gyerekként elloccsolni. Mikor Ádám barátunk odaért, már mindenki Katika fűrgőségét dicsérette, aki úgy állt ott a sokaság közepén, kezében az üres kannával, mint egy angyal — a város mentőangyala. A bátor cselekedettől függetlenül is Katika nem megvetendő látvány volt és így a kis Fitos, — ahogy Ádám barátunkat a városban becézték, — lelkesen és meggyőződésből csatlakozott a dicsőítőkhöz. Még arról is majdnem megfedekezett, hogy az irtalmatlan harangozás miatt csodálatos álma maradt félbe.

Azt álmodta, hogy az egész égboltozat átváltozott hatalmas csizmadiaműhellyé. A csillagok voltak a csizmadialeányok, ő pedig a hold — a csizmadiamester. A tejt volt a csirizes tál. Az ég keleti felén huzódó hatalmas felhő pedig a búr, melyből ő szédítő gyorsasággal szabdalta a esztrákat, hogy legyen dolguk a fűrgő legényeknek.

Míg a szeme Katika szépségét lárelte, az agya

újra végigelte a csodálatos álmot és ennek hatása alatt kénytelen volt mosolyogni. Addig mosolygott, míg azon vette észre magát, hogy nincs is már senki a templom előtt, csak ő és a nap hőse — a bátor Katika. Zavartan kóhíntett vagy kétót, aztán mérséren Katika mellé lépett, hogy elkísérje hazáig.

Ha most utólag próbáljuk elemezni az eseményeket, nem tudjuk okát adni annak, hogy Fitos Ádám, a szegény csizmadia honnan merített akkora bátorságot magának, hogy Bölintő Nagy Gergely másodbíró leányát merészelté hazakisérni. Nem lehet más magyarázat, minthogy 1741 csodálatos esztendő volt. Annyi tény, hogy a kis Fitos csodálatos bátorsága egyelőre azt eredményezte, hogy Katika mosolyogva elfogadta a kíséretet és a másodbíró házáig egészen jól elbeszélgettek. Ádám barátunk még az álmát is elmesélte, aminek hallatára az okos Katika elkomolyodott. Mert ez az álom — amint Katika megfejtette — gonosz eseményeknek a hírdetője. Azt jelenti, hogy rettentő nagy hadakozások készülnek: annyi csizmadia lesz szükségük a hadviselő feleknek, hogy még akkor se tudnak eleget csinálni, ha minden csillag csizmadialeánnyé változik.

Fitos Ádám nem ijedt meg a háború hírtől. Sokkal nagyobb dolgok forogtak a fejében. Arra gondolt, mi történe akkor, ha ő Fitos Ádám — szegény csizmadia, megkérné a dúsgazdag Bölintő Nagy Katika kezét. Mi lenne? Hát kosarat kapna. Keserű lett a szája íze és nyugalmas jó éjszakát kívart, amikor a kisajtonál véget ért a szegény legény és gazdag lány véletlen találkozása.

A mezvári éjszaka után zavaros nappal következett Fitos Ádám számára. Nem akart izleni a munka. Múnduntalan Katika képét látta, amint őket ketten egyedül éttálnak a májusi éjszakában. Csak azért is megmutatja annak a kevély Bölintő Nagy Gergelynek, hogy a kis Fitosból komoly kérdője lesz Katikának. Ha másképpen nem megy, hát előbb gazdag ember lesz belőle. Mert mit is mondott a csodálatos álom: rettentő nagy hadakozások készülnek — annyi csizmadia lesz szükség, hogy még akkor se tudnának eleget csinálni, ha annyi lenne a csizmadialeány, mint égen a csillag. Most már tudta, mit kell cselekednie.

Vigan fűtűrészve, a műhelyben minden bóról huzárcsizmát szabott, inasát szorgos munkára ösztökölte és körülnézett a városban, hogy alkalmas legényeket fogadjon fel a nagy munkához.

A következő napokban furcsa dolgokra lettek figyelmesek a város lakosai. Míg a többi csizmadia csak éppen hogy dolgozott, Fitos Ádám már reggel három órakor kopogott a kalapács. A becsületes csizmadia céh szabályai ugyan meghatározták, hogy egy mester két legénnyel és két inasnal többet nem tarthat, azonban Fitos mester úgy segített magán, hogy a legderekabb legényeket fogadta meg, finom ebédeket főzetett számukra és a 32 dénárban megállapított hivatalos munkabért is minden héten megtoldotta valami épületes ajándékkal. Szaporodtak is a sarkanyus csizmák annyira, hogy nyár közepén már elég lett volna a készlet egy század huszárnak. A megjósolt háborúnak nem igen akart ugyan híre érkezni, de ez csak Görög Dömötör, a gazdag kereskedő izgatja, aki Fitos mester vállalkozásához egy könnyelmű ígéréte következtében a pénzt kölcsönözte. Az emberek persze nem tudtak a csodálatos álomról és így már az éj kezdett elterjedni, hogy a kis Fitos megbolondult.

Fitos mester nem szólt semmit ezekre a híreztelésekre. Legfeljebb titokzatosan mosolygott és esztéknként gondosan figyelte az égi jeleket.

Augusztus közepén egyszer csak észrevette, hogy az egyik fényes csillag után hosszú csöva huzódik. Felragyogott a szeme, mert most már biztos volt, hogy elérkezett az ő ideje. Másnap izgatottan sietett a városházára, hogy nem érkezett-e valamely híradás?

A főjegyző ur éppen akkor olvasta fel a vármegye parancsolatát, mely szerint a burkus királlyal a hadakozás ismét megkezdődvén, a vármegye felsőes királyné asszonyunk iránt tapílt hűségét akarja megmutatni és a burkusok ellen való hadakozásra két magyar lovas regementet ajánlott fel. Ezekből Körös városára esik 95 lovas, kiket azonnal felfogadni a főbíró urnak hivatali kötelessége. A felfogadott vitézek alá a város jó paripákat szerezzen, nyergeket és más szükséges szerszámokat végyen, a katonáknak

Bosel bankár meg akart szökni Bécsből

Bécsből jelentik: Bosel Zsigmond bankár, a Postatakarékpénztár megkárosítása miatt a múlt évben másfél évi súlyos börtönre ítélték, szökést kísérelt meg. A bankárt, akinek már csak négy és fél hónapot kellett volna kitölteni, szökése közben elfogták. Minthogy Bosel ellen csalárd bukás miatt is büntető eljárás van folyamatban, bezárították a vizsgálati fogságba.

Árván maradtak a székely műkedvelő zenészek

Meghalt Kovács András, a „rényi pap”

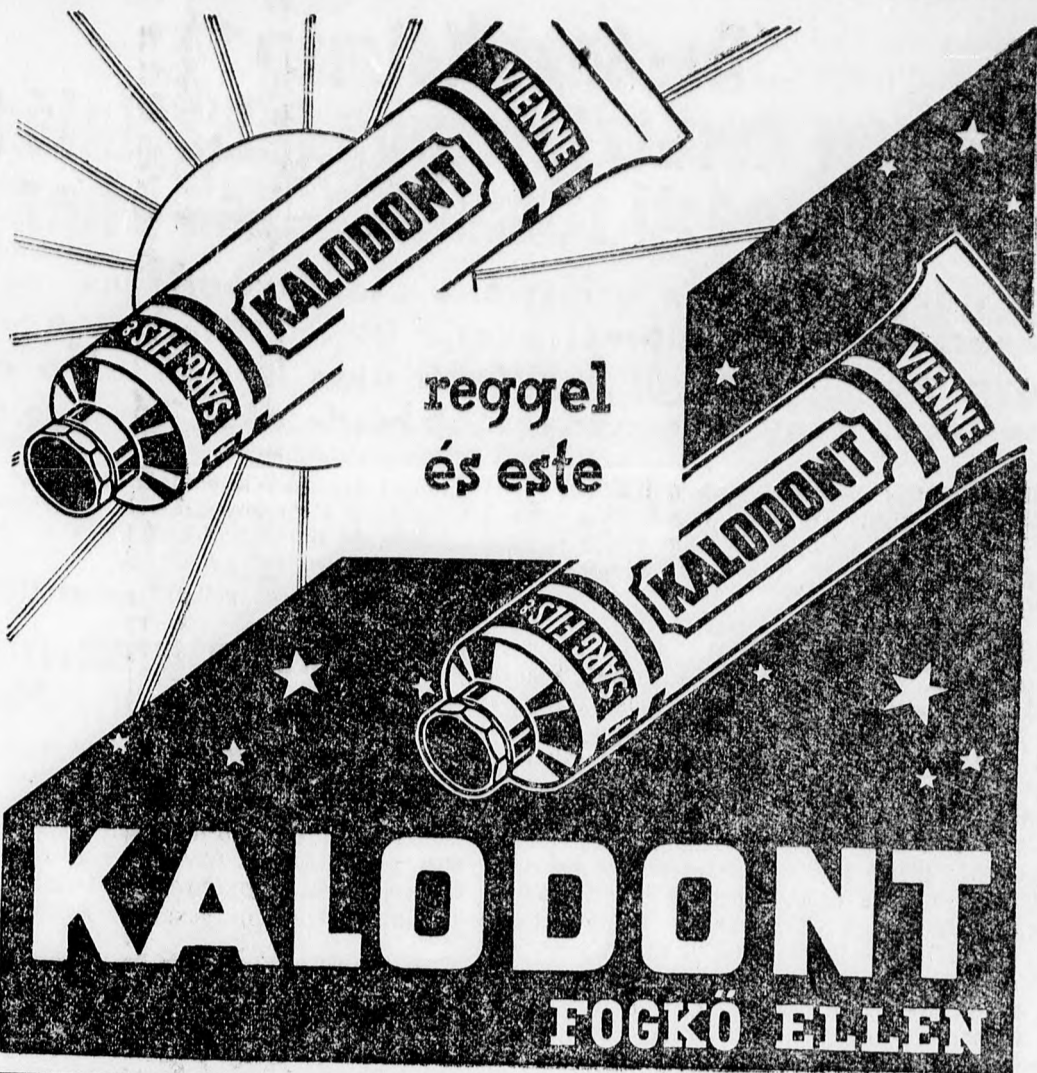
Tárgu-Săucescu. Saját tud. Treiscaune megye magyarságát nagy és érzékeny veszteség érte. Élete legszebb idejében, alig 35 éves korában Rechi községben elhunyt Kovács András ref. lelkész. Akik ismerték ezt az atlétatermetű fiatal papot, nem is akarták ehinni a megdöbbentő gyász hírt; hiszen Kovács András az örökös munka, a szervezés, a falukutatás rendkívül mozgékony embere nem panaszkodott sohasem betegségről. Pedig a gyilkos kört évekig hordozta, súlyos betegsége rettenetes fájdalommal kínozta s igazán csak az ő végtelen türelme, jóssága volt képes leplezni a szenvedéseket.

Kovács Andrásról annakidején gyakran írtunk lapunkban. Ő volt a lelke a székely műkedvelő zenekaroknak, melyeket fáradságot nem ismerve szervezett annyira, hogy ma Treiscaune és Ciuc megyékben közel ötven ilyen falusi zenekar létezik.

Kicsi falujában ő maga vezette ezt a zenekart, melyet csak legutóbb szerelt fel fuvós hangszerekkel is. De a zenén kívül igazi szerelmese volt a népművészetnek. Fáradságtalanul gyűjtötte a néprajzi adatokat, öreg székely asszonyok ajkáról ellette a már-már feledésbe ment meséket, énekeket, balladákat s a falu öreg gazdától megtanulva a régi csürdögölőt, verbunkos stb. táncokat, szabad idejében megtanította a fiatalokat is azokra.

S mindezek az értékes tulajdonságokon túl, pap volt a szó legszorosabb értelmében. Családi élete, hűveinek gyámolítása, vezetése, az a féltő önközlés, melyet hősi önfeláldozással végzett, becsületet, szeretetet ébresztett mindenki-ben. Március 29-én tartott temetésén is ez a nagy szeretet hozta össze a megye minden vidékéről a gyászolók sokaságát s ez a szeretet okozta azt is, hogy a falu öreg kovácsmestere holtan rogyott össze a megható temetési szertartás alatt.

Treiscaune megye magyarsága nem felejteti el Kovács Andrást.



Megkezdődtek az egyezkedő tárgyalások a csehszlovák kormány és a szudéta-német párt között

A gyűlések tilalmáról szóló intézkedés rossz hatást keltett. — A szudéta-németek a kisebbségi jogszabályok kodifikálása helyett új alkotmányt követelnek

Prágából jelentik: Pénteken megkezdődtek a nagy érdeklődéssel várt tárgyalások a szudéta-német ellenzék vezetői és a csehszlovák kormány között. A kormány rövid hivatalos közleményben jelentette be a nagyfontosságú eseményt. A közlemény szerint Hodzsa pénteken kihallgatáson fogadta a szudéta-német párt parlamenti csoportjának elnökét, Kundt képviselőt és a csoport két alelnökét, Richter képviselőt és Frogner szenátort. A tárgyalások lefolyásáról a hivatalos jelentés semmit sem közöl.

Berlinből jelentik: A prágai kormány rendeletéhez, mely április 1-től kezdődőleg megtiltja a politikai gyűléseket és tüntetéseket, az „Angriff” a következő megjegyzéseket fűzi:

— Ezzel a rendelettel, úgy látszik, a kisebbségeket kívánják elhallgattatni, akiktől újabb tüntetéseket várnak a Hodzsa által oly nagy hangerővel hirdetett kisebbségi rendelet ellen. A rendelet eddigi részletei azt mutatják, hogy a rendelet azoknak az előírásoknak összefoglalása, amelyeket a cseh hatóságok a gyakorlatban állandóan megszegnek.

Prágából jelentik: Frank képviselő, Henlein helyettese, a szudéta-németek leipneritzi gyűlésén, mely utolsó volt a tilalom bevezetése előtt, azt követelte, hogy a csehszlovákiai ki-

sebbségi törvények egyszerű kodifikálása helyett a nemzetiségi jogoknak megfelelő alkotmányt léptessenek életbe. Beszéde további során a német újságokra és könyvekre vonatkozó behozatali tilalom felfüggesztését sürgette és tiltakozott a gyűléstiltalom elrendelése ellen. Ez a tilalom — ugymond — ismét egyik példája a csehek demokrata-ellenes intézkedéseinek, amelyekkel a németeket a szabad szó jogától is meg akarják fosztani. A képviselő beszéde végén figyelmeztette néptársait, hogy a súlyos helyzetben a németek tartózkodjanak minden egyéni akciótól és csupán Henlein utasításait kövessék.

A lengyel kormány felajánlotta lemondását

A közársasági elnök továbbra is a jelenlegi kormánynak ad megbízást

Varsóból jelentik: Skladkovszky lengyel miniszterelnök a kormány sorsát a köztársasági elnökre bízta, miután a törvényhozás két házában ülészaka lezárult. Az államfő elhatározta, hogy továbbra is a jelenlegi kormány marad a helyén.

Mindennemű Rheumás

fájdalmaknál, köszvény, idegzsába és hasonló megbetegedéseknél a Togal-tabletták biztosan és gyorsan hatnak. Ha orvosok ezrei ajánlják e szert, Ön is bizalommal használhatja. Meglepően kedvező eredmények olyan esetekben is, mikor semmiféle más szer nem használt. Egy kísérlet meg fogja győzni! Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.



Darányi Kálmán magyar miniszterelnök felszólalása a budapesti rémüldözések ellen

A vidék nyugodt s a hisztéria csak a kormány nagy beruházási munkatervét akarja elgáncsolni. — A magyar kormány halad a kitűzött úton s megvan a bátorsága, hogy a legkényesebb kérdéseket is megoldja

Budapestről jelentik: Darányi Kálmán miniszterelnök, mint azt előre bejelentette, péntek délután a választójogi javaslat vitája során felszólalt és többek között a következőket mondotta:

— Megbaldogult, nagynevű elődöm, Gömbös Gyula hagyatékaként három közjogi vonatkozású javaslatot vettem át. Ezek közül kettőt már elfogadott a törvényhozás. A harmadik, a választójogi javaslat most van tárgyalás alatt. Az eddigi felszólalások során sok erőt hallottam a javaslat mellett és ellene is. A választás titkosságának az egész vonalon való bevezetése a legnagyobb helyesléssel találkozott. Elismerés fogadta azokat az intézkedéseket is, amelyek a választások tisztaságát kívánják intézményesen biztosítani. Kifogásolták, hogy a javaslat nagyon komplikált. Ebben igazuk is van. A lényeg azonban az, hogy a javaslat egyes társadalmi osztályokat nem hagy ki a választásra jogosultak sorából és a nemzet egységes érdekeit kívánja szolgálni.

KITERMELT HISZTÉRIA ZAVARKELTÉSÉT NEM TŰRIK

A miniszterelnök ezután válaszolt egyes felszólalóknak — közöttük Bethlen Istvánnak és Rassaynak — az általuk tett megjegyzésekre.

— Igazuk van a felszólalóknak. — mondotta a miniszterelnök, — hogy utóbb nagyfokú idegesség volt észlelhető a politikai és a közgazdasági életben is. Ez az idegesség némely napon már hisztérikus tüneteket mutatott, de majdnem kizárólag a fővárosra szorítkozott. Nem látom semmi okát az idegességnek, sőt hivatkozom arra, hogy a tenyészállatvásár alkalmával a vidékről feljött gazdaközönség az idegességnek semmi tünetét nem mutatta, sőt sohasem vásárolt olyan jó áron és olyan nagymennyiségben, mint most. A kormány teljesen nyugodtan végzi feladatát. Nem érünk rá, hogy idegesek legyünk, mert bőven van dolgunk. Nem adagolhatunk folytonosan brómot a gyenge idegzetűeknek. Csak azt ajánlom, hogy a pletykák kiszínezése helyett dolgozzék mindenki a nemzet javára.

Most van a legnagyobb szükség az együttes munkára, amikor a külpolitikai helyzet annyira változó. A legnagyobb áldozatokat kell hoznunk, mint azt már Győrben kifejtettem, honvédségünk fejlesztésére, gazdasági beruházásokra és szociális célokra is. Ez a program építő munkát jelent. Az áldozatok meghozzák hasznukat a nemzet biztonságának szolgálatában. Ez az építő munka biztosítja gazdasági életünk fejlődését és a nemzet legszélesebb rétegeinek érdekeit szolgálja. Nem tűrjük el, hogy ennek az építő munkának sikerét egyes körök izgásgasága veszélyeztesse, de nem tűrjük azt sem, hogy mesterségesen kitermelt hisztériái olyan hangulatot teremtsenek, mely minden építő munkának kárára van. Programszerűen megfontoltan megyünk előre azon az úton.

amelyet Győrben kijelöltem. Már április 8-án benyújtom a törvényhozás elé a beruházási javaslatot és felhatalmazást kérek a program végrehajtására.

— Dicsekvés nélkül merem állítani, —

A minisztertanács elkészítette a nagyvagyonok adójáról szóló törvényjavaslatot

Budapestről jelentik: A magyar kormány tagjai péntek délután egynegyedhat órakor Darányi Kálmán elnökletével minisztertanácsot tartottak. A folyó kormányzati ügyek letárgyalása után Reményi-Schneller pénzügyminiszter bejelentette, hogy a minisztertanács gazdasági bizottsága a nagy vagyonok adójáról szóló

mondotta a továbbiakban a miniszterelnök, — hogy másfél év alatt kevés kormány oldott meg annyi feladatot, mint mi. Bűvészkedésre azonban és arra, hogy három nap alatt csodát tegyenek, — nem vállalkozom és erre jóhiszemű ember nem is vállalkozhat. A mai időben is teljes bizalommal vagyok eltelve a nemzet jövője iránt és megvetem a kishitűeket. Gondunk van arra, hogy a felforgatókat letörjünk, de akik az országépítést akarják gáncsolni, azokra is gondunk lesz. A kormánynak megvan a bátorsága arra, hogy a legkényesebb kérdésekhez is hozzányúljon és megoldja. Csak azoknak lehet érdeke, hogy a nemzetet kishitűség vegyen erőt, akik vonakodnak áldozatokat hozni a nemzet érdekében, vagy akik a nemzet ellenségét, a nemzetnek cselekvőképességre van szüksége. Ezt a célt szolgálja a kormány, amikor alkotmányos úton és komoly realpolitikával halad kitűzött céljai felé.

A miniszterelnök szavait a képviselőház lelkes tapsal fogadta.

törvényjavaslatot végleges formába öntötte és megküldte az érdekeltségeknek.

Imrédy gazdasági miniszter a magyar-német gazdasági bizottság külsőben álló tárgyalásainak anyagáról tájékoztatta a minisztertanácsot. Végül a pénzügyminiszter előadásában a jövő évi költségvetést tárgyalták.

A köztársaságiak ellenállása egyre csökken Leridánál

A nemzetiek gépkocsi-oszlopokkal viszik az élelmiszert a lakosság segítségére

Párizsból jelentik: Az aragoniai hadszíntérről érkező jelentések szerint a köztársaságiak ellenállása egyre jobban csökken Lerida környékén. A régi városnegyedben már csak egyes helyeken tapasztalható ellenállás. A köztársaságiak visszavonultak a folyó balparjáról, harci kocsijait, ágyúikat és a régi városrészben több épületet lángba borítottak. Lerida előtt élelmiszerekkel megrakott nemzeti gépkocsi-oszlopok állanak, hogy segítséget nyújtsanak a lakosságnak, amint a nemzetiek a várost elfoglalják.

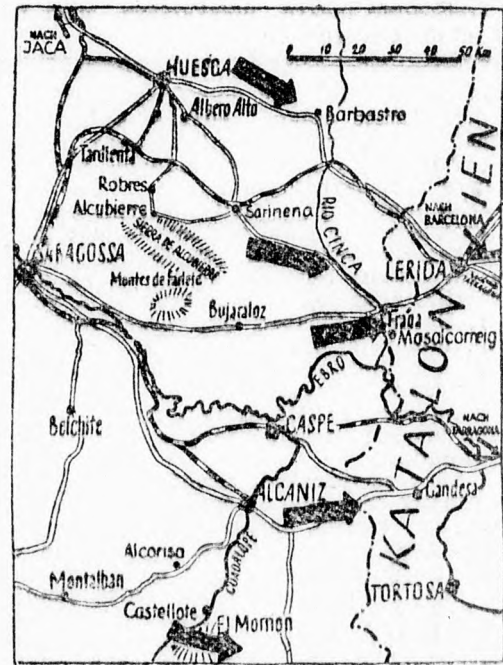
BARCELONABÓL ELVISZIK AZ ANGOL ALATTVALÓKAT.

Londonból jelentik: A barcelonai angol alattvalókat ismételtelen felszólították a város elhagyására. A városban olyanok a viszonyok, hogy minden angol állampolgár érdeke, hogy a kedden a barcelonai kikötőbe érkező angol hajó fedélzetén hagyja el Spanyolországot.

A SPANYOL MENEKÜLTEKET FRANCIAORSZÁG VISSZAKÜLDI.

Párizsból jelentik: A spanyol menekültek özönlése Franciaországba pénteken is egész nap folyt. A nagy menekült-áramlás a francia kormányt kellemetlen feladat elé állította. A „Temps” hangoztatja, hogy a spanyol menekültek ügyét nemcsak az emberiség, hanem Franciaország érdekei szempontjából kell elbírálni. Legegyszerűbb volna a menekült katonáktól a fegyvereket elkobozni és valamennyit visszazállítani Spanyolországba.

Begnères de Luchonból jelentik: A köztársasági milícia Franciaországba menekült 3 ezer tagját, akiket jelenleg gyűjtőtáborban őriznek, nem engedik be a polgári lakossággal együtt Franciaországba, hanem lefegyverezve visszaküldik Carbérebe és onnan Katalóniába.



Franco nemzeti serege feltartóztatlanul lő előre Katalóniában.

Zarándokvonat — a nemzetközi — Budapestre

Utlevél nélkül! május 24-től 29-ig. :: Jelentkezni lehet minden plébánián. :: Jelentkezési határidő április 10. Utlevél nélkül!

Földi István riportja:

Készülés a kenyértermelésre

— Tavaszi képek —

Ilyenkor tavasszal, amikor már a székely havasok ormáról is lassan olvadni kezd a hó s a völgyek keskeny földcsikjain halványzölden baktorkodik elő az őszi vetés, új reménypalánták ébrednek a szántóvető székely szivekben és újult erővel készülnek a kenyértermelés nagy munkájára. A szerszámokat előszedik a színek-pól, véső, reszelő, fejsze, kalapács tüneményes gyorsasággal mozog a kezekben, gyermekek tudákoskodnak az eke és vetőgép körül s nap-szállta után a gazda számotvot a munkaerővel is.

— Bimbót pedig eladom... Mit szólsz te asszony?

Nagy és hosszú csendesség következik s az

asszony szeme megtelik könnyel, a gyermekek is szipogni kezdenek a kályha körül, de a lényeges válasz addig késik, hogy végül ismét a gazda kezd okadatolni.

— Hát én tudom, hogy szép ez a tehénke s nem azért, csak... Jármos kell nekem a tavaszi munkához. érted?

Sok beszéd, szegénység. Azon vitatkozni pedig, amit a gazda akar, ugyanis hiábavaló lenne s így nem marad más megoldás, elő kell készíteni a tarisznyát, melyet éjjel kettőkor a nyakába akaszt a gazda s balkézével megfogva a Bimbó szarvára erőstett kötelet, lassan megindulnak Ozun felé.

Ahol négy vármegye találkozik

Ozun egy szép, nagy község s Treiscaune és Prasov megyék határán fekszik. Talán a fekvése adja azt az előnyt is, hogy ősszel, tavasszal itt van a megyében a legnagyobb baromvásár, ahol 3—4000 szarvasmarha és ló kerül felhajtásra. S mert köztudomású, hogy ilyen nagy a felhajtás az ország minden vidékéről összegyűlnek a bellérek és más venni szándékozók is, úgy, hogy reggel nyolc órakor már alig lehet előrehaladni a nagy vásártér felé vezető utcában.

Tömör sorokban, ficánkoló lovakkal igyekeznek a szekeresek, fűrge növendékmárhákat fickó legények terelgetnek maguk előtt és leghátul szorongóan a tehenek, hizott, lassu mozgású ökröket vezető deresedő férfiak, akiknek a legnagyobb hely kell az előhaladáshoz.

Tavaszi napsugárban hullámszik, foly, ömlik a végelethatalatlan menet hajnaltól délelőtt tizig. A csaknem négyzetkilométernyi terület zsufo-lásig telik erre az időre s akkor megjelennek a vásár kapujában a bellérek is. Téved aki a bellért valami harsabajuszos, morózus férfi-nak képzel, s én is tévedésben voltam jó ideig, amikor a vásár bejárója előtt megláttam fel-tünni egy csomó jól vasalt, jól borotvált, kimon-dottan városias kinézésű embert.

— Kik ezek? — kérdeztem a körülállóktól, de még a válasz előtt gyors magyarázatot kap-tam abból a jelenetből, ami előmbé tárult. A városi urformák éppen a kapuhoz értek, amikor előlta az utjukat három öreg, hajlotthátú, szürkeharisnyás székely, akiknek vállain valami egészen speciális kankóspálcákat fedeztem fel.

Az emberek egy szót se szóltak, a fődre döc-centették a pálcakötegeket s a következő per-cben, pillanatban már az összes városias forma urak kezében, karján, mint letagadhatatlan jel-vény ott diszelegtek, lógtak, fityegtek a bellér-botok.

Kezdődik az alku

Csodálatos, hogy ilyen nagy tömegben mi-lyen csendesek az emberek. A sokadalomak fül-sértő lármájának itt hire sincs. A lacikonyhák környékén is még gyenge a forgalom, halk a beszéd, de még ez a beszéd is elhalkul amikor a bellérek megjelennek.

Mintha valami néma tisztelet lenne parancs-ba adva, úgy elcsendesedik minden. Az emberek egy kicsit feljebb taszítják fejükről a sapkát, szorosabbra markolják az állatok köteleit s szemük sarkával igyekeznek ellesni a bellér szemé-villanását.

Pedig jól tudják, hogy most még korai vá-sárról beszélni. Most csak a szemlélődés folyik, jó bellér délután egy óra előtt komoly alkuba nem kezd, de mit lehet tudni? A belléreket ki-váncsi tekintetű, venni szándékozó gazdák kísé-rik s azokkal most kezdődik az alku.

A gazdák is háromszor, négyszer megjárják a piacot, majd lassan szerteszét szélednek, ki-ki oda, ahol kedvébe valót látott s akkor ilyenfor-ma helyzet alakul:

A vevő láthatólag közömbösen megy el az állat mellett, melyet magának kinézett. Oda se néz, csak két, három lépéssel azután fordul vissza, mintha valaki megszólította volna s unottal, közömbösen rápillant az állatra.

Az eladó is észnél van. Ő még jobban adja a közömböst s lehetőleg kétszer is megvárja, amíg megszólítják.

— Mit kér?

— Mondje maga, hadd lássam...

A vevő az állat mellé lépik, jól szemügyre veszi és újból kérdez:

— Huszól hat kimarad, több egy falás se.

Csendesség lesz mind a két részről. A gazda cigarettát sodor, a vevő zsebredugja a két kezét és szarvától a lábáig újból megvizsgálja az állatot, csak ennyit mond:

— Sok. — Aztán elindul, de nem megy messze. Pár lépés után újra visszafordul és már egész közel megy az eladóhoz.

— Ne beszéljen a tavalyi hóról...

Az ember láthatólag indulatba jön.

Amit mondtam, ugy van. De maga csak nézni jött, én látom.

— Ha nézni akarnék, nem ezt a rongyos tehenet nézném, mikor itt annyi van szebb és jobb.

Ez aztán sértés. Erre el kell öntse az embert a harag, ami abban nyilvánul meg, hogy gyorsan odaszökik a tehén mellé s rácsap a farára.

— Ez hitvány, ez rongyos magának? Hiszen maga eddig tehenet se látott. Ez egy jóerkölcsű tehén, érti-e? Hetedik évibe jár s négy olyan

A bellér szemmértéke

A gazdaember lassan, gondolkodva, ravasz-kodva nézdelődik. A bellér már tisztában van a munkájával és gyorsan, szinte rohanva megy, tolakodik a vásárosok között.

Szép, piros-tarka fiatal tinókhöz lépik és a pálcával ráüt a combjukra.

— Mennyi?

— A pár huszonnégy...

— Hatszáztizenöt kiló. Huszonnégyezer. Adja?

A gazda ravaszodik és huzni akarja az alkut.

— Van ez hétszáz kiló is. De biztosan nem sok hijsa.

A bellér még egyszer ráüt a tinókra s gyorsan felel.

— Öt kilót tévedhettem. Tizenhét kilója. Rendben van? Adja.

Már egész embergyűrű között állunk és né-

Beleegésnél legelőször is a lázt mérik meg



— Mit csináltál, hogy megszűnt a lázad?

— Bedörzsöltem az egész testemet **CARMOL**-al^(*) és lázam azonnal leszállt.

^(*) **Carmol** a legjobb szer hűlés, grippa rheumatikus betegségek és láz ellen.

CARMOL a legjobb bedörzsölőszer hűlés, nátház, rheumatikus fájdalmak és láz ellen. Egy üveg ára 22 lei.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Gyomorhajók, bélbelegrségek, vese-, máj-, epe-öröcsök

ellen a legjobban bevált gyógyszer az Ameri-kában felfedezett gyógynövényből készült vi-lághírű

GASTRO D.,

melyet úgy a belföldi, mint a külföldi szakor-vosok legelsősorban ajánlanak.

GASTRO D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárá-ban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

borjut kaptam utána, mint az agyag. Ez egy illedelmes tehén, tudja-e, mert ez a mocsokba sohasem fekszik belé. Nézz meg, milyen, mint-ha szappannal mosdama minden reggel. Ez egy szelid állat, amelyik nem válogat, nem turkál, hanem megeszi, amit adnak...

— S nyolcezeret megér, de többet nem. No...

Az eladó hirtelen lekajpa a sapkát, mérge-sen beleturkál a haja közé s akkorát üt a tenyerével a tehénre, hogy a jóerkölcsű állat mérgesen hátradőf a szarvával, de ezt senki se akarja észrevenni. A vevő már indulatba jött, el is megy jó messzire, s csak akkor áll meg, ami-kor úgy gondolja, hogy senki se figyel utána.

Az asszony azonban néhány lépéssel hátrább, a dombocská tetejéről figyel és fejével biccent az ura felé, hogy nincs baj s az ember másfelé fordul azonnal, hogy több bátorságot kapjon a vevő, aki már visszafelé somfordál. Nézi az állatot, közel megy, tapogatja. mustrálja, hogy mennyi tejet adhat, volt-e jármozva s egyszer-csak felkiált:

— Hallja-e? Ahogy mondtam.

Semmi mozgás.

— No, mennyi tejet szavatol?

Az ember úgy tesz, mintha most riasztanak fel a gondolkozásából.

— Ettől? Tizennégyet, de lehet több is.

— S a járom?

— Abba járt, de jól, akár hiszi, akár nem. Nézz meg a nyakát.

Hosszadalmas vizsgálat következik és ez-alatt nincs beszéd. Az óra már délután egy felé jár, a bellérek első raja már alkalmazásba vette a kankóspálcát s az alkudozó atyafiakat ott-hagyva, én is odatársulok egy bellér csoporthoz

hányan fogadást ajánlanak.

— Huszonnégyezeret adok, ha öt kiló kü-lönbiséggel nem találtam el.

— Mérjék le, — indítványozza az asszisz-tencia.

— Mérjük... — S a gazda indul a tinókkal a mérleg felé. A tömeg utána. Próbálnak. A mérleg hiteles. A tinók lassan sétálnak fel, mind a kettő be tud állani a vaskorlátok közé és az izgalom tetőfokra nő.

A mérleges számolja a kilókat.

— Ezer... ezer kettőszáz... ezerkettőszáz-negyven... kettő.

A közönség lélegzetfojtva hallgat és tágra-nyilt, bámész szemekkel nézi a bellért, akinek egy kicsit tetszik is ez a dicsőség.

— Bácsi, ha én kétszer ráütök az ökrö-re, akkor ott nem szabad öt kilónál nagyobb kü-lönbég legyen. Áll az alku?

— Legyen. — Az asszony a gazda elé áll és szépen, kisimogatva számolja az ezreket, me-lyeket a markába raknak.

Békesség

Délután kettő felé jár. A Bimbót most fize-tik. Tizenegyöt száz s az átírási költség.

A piacon szerteszét hangosan csattannak a parolák. Magyarok, románok, szászok vásárol-nak egymástól és nagy igyekezettel török, ropo-gatják egymás nyelvét.

A sátrakban sercege sülnék a flekkenek, a karajok, bor és sörös üvegek dugói puffannak. A durva, gyalulatlan asztalok mellett fagarasi, bacăui, putnai románok és treiscaunei székelyek áldomásoznak. A székely mind azon erőlködik, hogy románul megértesse magát, a fagarasi ró-mánok magyarul nyugtatják, hogy már elég jól megtanulta az állam nyelvét s a bacăui gazda is megszólal hirtelen.

— Adja Isten békesség... szervusz... — És összekoccannak a poharak.

A székely pedig este, ahogy gyalogosan po-rozgat hazafelé az országuton, azon gondolko-zik, hogy lám, aki a barázdát járja, aki a föld után él, az nem fázik a békességtől.

— Mert a békesség új erőt adna a munkára.

VALAKI ITT JÁRT

Írta: P. Trefán Leonárd

Valaki itt járt. Onnan tudom, hogy egy szál rózsza maradt az asztalomon. Festett rózsza, vagy kinyílt valóságos rózsza, az igazán mellékes. Hogy nagyon szép rózsza, az a fontos. A nyár szépségének hírnöke. Tökéletesség hirdetője. Szíromüzenet titokzatossága. Virágbeszéd. Előkelő követ a megindult tavaszi világból. Rejtett hang a természet ékes beszédéből. Zenés összhang a musica sacra hangvegyületéből.

Sokat beszél egy rózsaszál.

Amióta nálam van, azóta a költészet uralt itt mindent. Valóságos virágbeszéd folyik itt. Hangos némaság van a kolostori csöndességben. Óddt szeretnék írni. Szép költeményt, amire nem értek. A rózsza nem hagy magányos elmélyedésben. Beszél, szaval, szónokol. Zengve zeng, mint a napsugár, zúgva zúg, mint a felhők orgonája... És azt mondja, folyton hangoztatja:

— Te nem is tudod, hogy én vagyok a bevezetett tökéletesség. A lelkiségben folyton keresitek a bevezetettséget. Pedig itt vagyok én. A legteljesebb és legszebb forma. Legművészebb lényeg. Legapróbb részletekig finom és a magam egészében jökéletes...

Es itt van előttem a rózsaszál. Még mintha kevélykednék is. Büszke a tartása, amint a zöldelő levelek közül kipiroslík. Nézem a szirmokat, amint szabályosan egymásra borulnak. Végtelenül művészi! Szobrász nem vésheet márványba ilyent, festő nem ábrázolhat vászonra, művész nem alkothat: ilyent csak az Isten teremthet... Tudja ezt a rózsza, mert nem lehet tőle szóhoz jutni. Ismét beszél:

— A földön álmok ködében jártok. Halvány fogalmakat alkottok. Azt hiszitek, hogy szerettek és nem tudjátok, hogy mi a szeretet. Én vagyok a szeretet. Az igazság, bizonyosság és szépség megtestesülése. Az eszmény és öröm valósága. Égi szépség megjelenítése. Föld sarából kihajtott gondolat...

Igaza lehet, mert a hősök fejére rózsaszálból jonnak koszorúk. Rózsaszál jelzi a győzelem útját. Rózsaszirmokat hullat a virágos Szent. És útkosan varázslatos a rózsza értelme... A rózsza járt itt...

Itt járt a lélek is. Onnan tudom, hogy megéreztem illatát. A léleknek illata van, mint a rózsának. Sőt! Illatosabb, mint a rózsaszál, nem a színpompás, hanem a jószág illatától. Az erény, a hathatatlanság illatától.

Valaki itt volt... Mikor a napsugár végignyargal a szobánkon, meleg és világosság jár át mindent. Ha dideregtünk átmelegszünk, ha betegek voltunk meggyógyulunk. A jó ember, jó lélek. A napsugár

a legelőkelőbb és leggazdagabb jótékonyság. Jó lélek sugározza a szeretet áldott melegét...

Jó ember járt itt, mert íthagyta lelkének illatát. Ó jó lelkék, hacsak veletek érintkezhetnénk és csak belőletek élhetnénk... Gazdagabb lenne a szegény életünk. Kihajtana a korhad, száraz fa és lombos, leveles lenne minden gyümölcstelen száraz ág... Milyen jó, illatos lélek közelében lenni...

Isten tudja igazán, hogy a jó lélek melegére milyen nagy szükségünk van. Azért jött ide közeink.

A lélek leküzdhetetlen nagy igénye a lélek. Isten lelke nélkül tragédiákon cséltik-bojlik Ádám. Istent keres, míg Istenre rátalál. Legnemesebb szenvedélyünk, hogy mindig Isten nyomában járunk.

Egész március és a január a gyümölcsoltás jegyében áll. A megtestesült Istenség leereszkedéséről beszél. Mint tény áll előtünk, hogy az Ige testté, az Isten emberré lett.

Valaki itt járt közöttünk... A világ történelme alakult eszerint. Az életnek adott irányt ez a gondolat. Népsorsok és emberboldogság alakultak az isteni tény körül. A megtestesülésben közeink szállt le az Úr. Azért lett a megtestesülés a történelem legnagyobb eseménye. A legfontosabb és legsarkalatosabb történet.

A kinyílt rózsza igazsága és a hathatatlanság jósága halvány előjel, gyöngye jelkép amellett, hogy Názárelben kivirágzott a lilium. Az érintetlen, szeplőtelen szépség megtermékenyült. Örök elhatározások, isteni végzések betlehemi útján közeledett hozzánk az Isten. Szegénység, éhezés, fázás emberi nyomorúsága tette hozzánk egészen hasonlóvá. Az Evangélium minden mondata nagyon közeli érthetőség közvetlenségével állítja munkánk, közeleink, hivatásunk, örömeink, szenvedéseink útjába...

A gyakorlati Krisztus!

Ez a megtestesülés! Érthetőségét csak azok foghatják föl, akik élnek. Pedig az elvontságokból megszabadulni gyakorlati élet által lehet. A megtestesülés hitigazsága eléggé nehéz a megértés szempontjából. De mindig könnyű, mihelyt Krisztus közöttünk, Krisztus bennünk... A megtestesülés akkor lesz egészen és nagyon közvetlenül érthetővé, mikor rámutathatunk a Tábernákulumra és azt mondhatjuk: Velünk az Isten! Bennünk az Isten!

Egy kivirágzott rózsza, mint a tökéletesség mintája, a jó lélek, mint az isteni gondolat illatos kivirágása: az Eucharisztia csudálatos szép világába vezet.

Itt jár közöttünk Krisztus...

* A mai izgalmas élet küzdelmeiben kitért egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségben szenvednek, ugyanakkor reggelente éhgyomorral egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó és székletjavító tulajdonságait egybevonja magában. Kérdezze meg orvosát.

Új telefon-előfizetők névsora Oradeán

Oradeán újabb az alábbi előfizetések történetek az önműködő telefonra:

- 2616 Halmos Hugó, Vlahuța 15. et. I.
- 1292 Weisz Maurítiu, Avram Iancu 12.
- 1123 Popovici Traian, Sava Brancovici 6.
- 3403 Helyfi Gheorghe, Alea Romei 2.
- 1562 Farmacia „Minerva” Piața Unirii 5.
- 1573 Weisz Emeric coloniale, Aurel Vlaicu 39.
- 1899 Molnar Carol, Moldova 111.
- 1991 Dumitreanu Zeno dr, Stefan cel Mare 1.
- 1698 Stark Albert, Col. Ioșia Str. 46. No. 7.
- 1427 Vaída Alexandru rest. Reg. Maria 3.
- 1372 Tarău Iosif, Rimanóczy 8.
- 1790 Demete Eugen, Reg. Ferdinand 14.
- 3129 Friedmann Iosif, D. Cantemir 50.
- 1324 Tănase C. — Maior, I Rațiu 1.
- 2298 Ujferth Iosif dr av., Treb Laurian 2.
- 1421 Blau David, Alea Romei 2.
- 1315 Keszner M. Avram Iancu 8.
- 1758 Vadász Eugen, Aurel Vlaicu 51.
- 3136 Gyepes Emeric, Bratianu 7.
- 2606 Mihulin Nicolae, Aurel Lazar 17.
- 1677 Serac Aurel, Gl. Moșoiu 9.
- 1598 Eder Abraham, Nic. Iorga 19.
- 1401 Doppelt Herman, Fabricilor 21.
- 1668 Czegléd Nicolae dr, Nic. Jiga 12.
- 1890 Caurom Deaf. Art. Cauciuc, Avram Iancu 5.
- 1493 Cosma Gheorghe avocat, Gen. Berthelot 33.
- 1989 Filip Victor dr, Rimanóczy 5.
- 3320 Aschner Leopold, Densușianu 15.
- 2024 Ioani Gheorghe Lt. N. Iorga 6. et. I.
- 3350 Oesterreicher Francisc, Cogălniceanu 15. et. I.
- 3331 Găldău Octavian, Tache Ionescu 30.

Botrányba fullt a Simeriai Temetkezési Egylet közgyűlése

A vezetőségellenes csoport lepecsételtette az egylet székházát. A két ellen-csoport kölcsönösen az ügyészségen tett följelentést

Simeria. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt fölyt le a Simeriai Első Temetkezési Egylet 35-ik évi közgyűlése. A több mint 2100 tagot számláló és több mint 3 millió vagyonnal rendelkező egylet közgyűlése során váratlan botrány robbant ki. Az elnöki beszámoló után ugyanis — amelynek során kitűnt, hogy az egylet mintegy 1 millió 700 ezer lei összegű segélyt nyújtott a tartalékaiapból megvette az ugynevezett Gulácsy-réle ingatlan székház céljaira — Tumere Nicolae emelkedett szólásra, aki éles szavakkal kifogásolta az egylet vezetőségének működését. Felszólalásában azt igyekezett bebizonyítani, hogy az egyletnek nincs szüksége telepre, nem óhajt székházát és kifogásolja a vezetőség horribilis tiszteldijait. Végül több súlyos vádat emelt a vezetőség ellen, követelte annak azonnali távozását s egy időközli bizottság kijelölését az egylet élére.

Gróza elnök nyomban válaszolt az elhangzott vádakra s kijelentette, hogy a súlyos támadások után ő maga is kéri szakértő könyvelő kirendelését, annak eldöntésére, történet-e az egylet vagyonával visszaélés, vagy sem. Kérte továbbá, hogy válasszanak egy igazoló-bizottságot azt a követelést azonban, hogy az egylet élére időközli bizottságot állítsanak, visszautasította.

Nedelcu Ioan volt községi bíró javasolta, hogy azonnal pecsételjék le az egylet irodáját, hogy a vezetőség ne juthasson az okmányokhoz.

A közgyűlés nagy zajongás közepette végül is megválasztott egy átvevő bizottságot s ez a bizottság rövidesen le is pecsételte a székház irodáját. Röviddel ezután a bizottság az egész iroda átadását követelte, amit azonban Gróza elnök megtagadott. Emiatt a vezetőség ellenesek a devai ügyészségre fordultak. Gróza elnök a szerinte törvénytelen lepecsételést miatt szintén az ügyészségre fordult, amely a simeriai csendőrséget bízta meg az ügy kivizsgálásával.

A hatalmas botrány egyébként nem csupán Simerian, de a környékbeli községekben is élénk feltűnést keltett, miután a Simeriai Első Temetkezési Egylet 35 éve működik és ugyeszoivan Románia legerősebb ilyen célra alakult egyesülete.

Érzékeny, fájós a lába?



az Aeskulap belétes gyógycipő

Készen kapható

Reichard

cipőgyártó

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Cluj szerkesztő: **dr Sulyok István**

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.

A SZERETET KÖZÖSSÉGE. Saját tud. Minden évben megismétlik főpásztoraink azt a felhívást, amely május 8-án, Lisieuxi Szent Teréz első szentáldozásának a napját a szeretet különös jegyében kívánja megünnepeltetni. Szovjet-Oroszország 18 millió gyermeket nevel teljes istentelenségben. Elképzelhetetlen, ezeknek a gyermekeknek a testi és lelki nyomora. Május 8-án a földkerekség katolikus gyermekei szentáldozáshoz járulnak és ezt a szentáldozást kis orosz testvéreikért ajánlják fel. A szeretet szátaival akarnak összekapcsolódni azokkal, akiket az emberi gonoszság a legnagyobb testi és lelki nyomorban tart. Az atabuliai püspöki körlevél már intézkedett, hogy a plébániákon jóelőre készüljenek erre a napra.

Zürichi zárlat, Párizs 13.40, London 21.65 háromnyolcad, Newyork 436.25, Brüsszel 73.84, Milánó 22.95, Amszterdam 241.47 fél, Berlin 175.17, Bécs — schilling 57, Prága 15.23, Varsó 82.25, Belgrád 10, Bucuresti 325.

FIGYELEMI

A legjobb, a legkeresettebb és leggazdaságosabb téglát az **„AS”** téglagyárban kapható. Serac Aurél — fiul Oradea.

Gyári telefon 19-52.
Lakás telefon 16-77.

ÖZV. DR. VISKY LÁSZLÓNÉ HALÁLA. Budapestről jelentik: Özv. dr. Visky Lászlóné, született Akontz Mária, a transzylvániai református egyházmegye volt főgondnokának özvegye, Budapesten hirtelen elhunyt. Szombaton délután temetik.

Indexre tett könyvek. Rómából jelentik: A Szent Officium kongregációja a múlt év végén és az idei év elején a hitre és erkölcsre veszélyes könyveket indexre tette. Ezek a könyvek: Raoul Franca: „Von der Arbeit zum Erfolge” című könyve és a Gustav Mensching kiadásában megjelent „Der Katholicismus. Sein Stirb und Werde” című könyv. Ezen könyveknek írói katolikus teológusoknak és világiaknak mondják magukat.

A GRAFIKAI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK EMLÉKIRATA A KORMÁNYHOZ. Cluj. Saját tud. A grafikai munkások országos szövetsége emlékiratot terjesztett fel a kormányhoz, amelyben feltárta tagjainak elviselhetetlen helyzetét és kérte, hogy ne szüntesse be a lapokat, mert ezzel a munkások száját teszi kenyértelenné. Hangoztatta a szövetség emlékirata, hogy a sorozatos lépés-szünetések révén a grafikai iparban lényegesen emelkedett a munkanélküliek száma. Ez a helyzet igen próbára teszi a szövetség erejét is, mert a keresetnélküli tagjainak segélyt kell folyósítania. Az emlékirat végül arra kéri a kormányt, juttasson segélyt az önhibájukon kívül munkanélküli tengődő grafikai munkásoknak. Az emlékiratot *Urzica* Gheorghe elnök és *Terhes* Gyula titkár írták alá.

Uj hid épül Baiamaren. Saját tud. A bányaváros lakossága régen sérelmezi, hogy a Zazar két partján elterülő várost csak két hid köti össze. A nyugati végen új városrészt épült, amelynek lakói csak egy rozoga fapallón közlekednek. Vitescu alezredes-polgármester személyes tapasztalatai alapján meggyőződött a lakosság panaszaiknak a jogos volta felől. A polgármester kijelentette, hogy a fapalló helyén köhidat építet. A hid terveinek elkészítésére azonnal parancsot adott a mérnöki hivatalnak. A polgármester határozatát a város lakossága nagy megnyugvással fogadta. Itt írjuk meg azt is, hogy a főúton valamint a főútcákon a köztisztaság érdekében szemétkosarakat helyeznek el.

CEHOSLOVACA R. T.

Lerakat: CLUJ, Strada I. G. Duca 3 sz.

Uri-, női- és gyermek-ruházati cikkek
1938-as tavaszi és nyári

DIVATUJDONSÁGOK

Dus választék, elsőrangú kiállítás, eredeti gyári áruk.

CEHOSLOVACA R. T.

konfekció üzletei mindenben vezetnek!

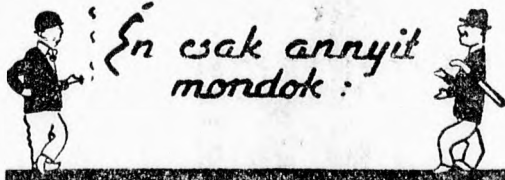
Kérje és ingyen küldjük tartalmas „CEHO 1938” című divatlapunkat.

Méltó siremléket Kassai Lajos kanonok, főgimnáziumi igazgatónak

Ez év augusztusának 19-én lesz három éve annak, hogy Gheorgheniben jobblétre szenderült Kassai Lajos tb. kanonok, nyugalmazott mercuria-ciuci főgimnáziumi igazgató, aki úgy kulturális, mint a gazdasági élet terén érdemeiben gazdag munkásságot fejtett ki s az ifjuság irodalomszeretében való nevelésével, valamint számos kulturmozgalom megindításával nevét örökre beírta szülővárosa történetébe. A törhetetlen munkáerejű, kiváló képzettségű s egész életén át oly fáradhatatlan és áldozatkész munkásságot kifejtő főpap földi maradványai — sajnos — még most három év után is méltó siremlék nélkül nyugosznak a gheorgheni temetőben, mert emlékéit kegyelettel őrző, de anyagiakban szűkölködő hozzátartozói nem bírták a siremlék felállításának költségeit fedezni. Az elhunyt barátai és ismerősei körében ezért most mozgalom indult, hogy Kassai Lajos kanonok sírkövének létesítésére adományokat gyűjtsenek s így lapunk útján is felhívást közölnek volt tanítványaihoz s ismerőseihez, hogy — amennyiben ez módjukban áll — járuljanak hozzá a siremlék felállításához. Bizonyos, hogy ez a felhívás nem marad eredménytelen!

A Szigligeti Társaság Kistaludy estélye. A Szigligeti Társaság április 10-én, vasárnap délután 5 órakor a református leánygimnázium dísztermében felolvasó-estélyt tart a következő műsorral: 1. Kistaludy Károly születésének 150-ik évfordulója alkalmából a költő életét és történetét ismerteti Perédi György alelnök-főtítkár. 2. Révai K. Fordítások román költőkből (Eminescu, Suluțiu, stb.) 3. Kallós Sára novelláját olvassa fel. 4. Horváth Imre verseiből ad elő. 5. Székely Gyula vál. tag, elbeszélését olvassa fel. 6. Ambarus Géza r. tag, verseiből ad elő. Belépődíj nincs. Mindenkit szívesen lát és ez-után meghív a társaság elnöksége.

SÜLYOS GÉPKOCSISZERENCSETLEN-SÉG NEMETORSZÁGBAN. Bécsből jelentik: Meidlingben súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt. Egy gépkocsivezető kiakart kerülni egy az úttesten elővigyázatlanul átszaladó gyereket s eközben beleszaladt egy menetelő oszlopba. Kilenc ember megsebesült. A sebesülések nagy-része súlyos természetűek. A gyermek is megsebesült.



„N csak annyit mondok: **NEURALGINE JURIST** azonnal megszünteti a legmakacsabb fejfájást is!

Hadbírság elé kerül a satumarei telefon-társaság tolvaja. Satumare. Saját tud. Megirtuk, hogy az ügyészség rendelkezéseire letartóztatták Stefanescu Traiant, a telefonközpont főszereplőjét, aki a kapcsolószerkezet platina alkatrészeit közönséges fémmel cserélte ki. Stefanescut a hadbírság elé kísérték.

OLCSÓ KERTI VETŐMAGVAK A PAPSÁG SZÁMÁRA. Aradról jelentik: Az aradi gazdasági egyesület által alapított, közel négy évtized óta fennálló „Leguma” mezőgazdák magtermelő és kiviteli részvénytársaság nemesített veteménymagvait a papság számára az árjegyzékében feltüntetett árnál 10 százalékkal olcsóbban szállítja. Címe: Leguma S. A., Arad, B.-dul Regele Ferdinand 41.

Temetés. Fazekas Zsigmondné sz. Mihók Julianna 72 éves korában Oradeán meghalt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Bucovina-utca 15. számú gyászháztól. (Erdélyi „Concordia”)

Székrekedés



nemcsak az emésztést zavarja, hanem a vért is ártalmas anyagokkal szennyezi be. Következményei: émelygés, idegesség, fejf- és derékfájás, tisztátalan arc bőr ilyenkor szükséges a kitünő hashajtó: **DARMO**

Darmol kapható patikában és drogériában. 4.- és 35.-L

AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGI REVÍZIÓ ALÁ KERÜLŐ MÉRNÖKÖKTŐL MEGVONTAK A MUNKAVÁLLALÁSI JOGOT. Satumare. Saját tud. Pénteken délelőtt a mérnöktestület központi vezetőségétől érdekes határozat érkezett a satumarei városi főmérnöki hivatalhoz. Az átiratban a testület vezetősége arról értesítette a város vezetőségét, hogy a testület kebelébe tartozó mérnökök közül azoktól, akik az állampolgársági revízió alá kerültek, megvonták a munkavállalási jogot. A rendelet nemcsak a satumarei, hanem az egész ország területén működő zsidó vallású mérnökökre vonatkozik.

Vizsgáznak a kisebbségi ügyvédek Mercuria-Ciucun. Saját tud. A ciuci Ügyvédi Kamara választmánya úgy határozott, hogy az Országos Ügyvédszövetség állandó tanácsának, az ügyvédek nyelvvizsgájára vonatkozó rendelkezését végrehajtja, mert nincs joga a rendelkezés törvényességét és jogosságát vita tárgyává tenni. A vizgák már meg is kezdődtek. A dr Vasu Alexandru, dr Kolombán József, dr Zakariás Jenő, dr Balogh Lajos, dr Ábrahám József, dr Daradics Félix, dr Negrea Ioan, dr Tețu Aurél és dr Debu Ilarie ügyvédek közül álló választmány román tagjai először a saját kisebbségi tagjait vizsgáztatta le. A vizsga írásbeli és szóbeli része is sikerült négy tagnak, míg egy nyugdíjazását kérve, vizsgára nem jelentkezett. A többi ügyvédek hétfőtől kezdődőleg, naponként, tizen csoportokban állanak vizsgára. A vizsgáztató bizottság a választmány összes tagjaiból alakult meg. A megye hatvankilenc ügyvédből ötven kisebbségi és csak tizenkilenc többségi. A kisebbségi ügyvédek közül tizenhárom szerzett román egyetemeken képesítést, azonban ezeknek is vizsgára kell állaniuk. A többi harminchét ügyvéd között alig van négy-öt, aki nem beszéli kielégítően az államnyelvet. Mindenesetre nagy gondot okoz több idősebb ügyvédnek: mi történik, ha vizsgájuk nem sikerül? Elvész-e a nyugdíjgényük vagy milyen más joghátránnyal jár ez? Ezekre a kérdésekre annál nehezebb válaszolni, miután erre még precedens nem volt.

* Ha belel el vannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék azonnal a természetes „Ferenc József” keserűvízhez, mert ez már csékely, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemeden kifizetja az emésztés utját s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Legujabb rendelkezés a házadókvivetésről

Bucuresti. Saját tud. Az épületekre a következő arányban vetik ki az adókat: az évi 50 ezer lei jövedelemig terjedő tulajdonok után 10 százalékat, évi 75 ezer lei jövedelemig 14, évi 125 ezer lei 18, az évi 125 ezer lei jövedelmet meghaladó tulajdonokra 20 százalékot vetnek ki.

TITKOS SZERVEZET EGY NŐ VEZETÉSE ALATT A GÖRÖG DIKTATURA ELLEN.

Athénből jelentik: Az athéni rendőrség kommunista jellegű diktaturaellenes titkos szervezetet leplezett le, mely „Szabad Gondolat” néven működött és vezetője egy nő volt. A szervezet vezetői különösen az ifjúság körében agitáltak. Az ifjúságot kirándulásokra vitték, hogy közben előadásokat tartanak nekik. A szervezet tagjai csütörtökön tüntetést rendeztek a diktatura ellen. Legnagyobb részüket letartóztatták.

* Őn meg akar szabadulni betegségétől! Az orvostudomány ma már egy olyan készítményt állított elő, amely zseniális összetételénél fogva gyors enyhülést és biztos gyógyulást jelent rheuma, köszvény, ülőideg- és hátizmzába eseteiben. Több mint 7000 orvos és számos klinika és kórház igazolja a Tegal e nagyszerű hatását és elismeri, hogy ezen készítmény felülmúlhatatlan gyógyszer hűléss betegségeknek, főtájszám, almatlanságnál és gripánál is.

JOE LOUIS MEGVÉDTE VILÁGBAJNOKI CIMÉT. Csikágóból jelentik: Joe Louis, az amerikai nehézsúlyú ökölvívóbajnok, a világbajnokságot folytatott 15 menetes mérkőzésen már az ötödik menetben kiütötte ellenfelét, Harry Thomast és ezzel megvédte világbajnoki címét.

Halálos szerencsétlenség tarakás közben. Satumare. Saját tud. Megrendítő szerencsétlenség színhelye volt a maramuresi Viseul de sus község állomásának rakodója. Vasúti munkások egy vagon rönkfa kirakását végezték. A munkálatoknál jelen volt Tusko Mátyás, a görögkeleti egyház gondnoka is. Kirakás közben az egyik rönkfa megakadt a kocsi szélében, mire a munkások a vállukkal akarták kiemelni. Mivel a munkások nem boldogultak, Tusko is a segítségükre sietett. A kiszabadított rönkfa a szerencsétlen Tusko fejét a vagon mellett fehalmozott rönk-rakáshoz szorította és úgy összetörte, hogy az idős ember még a helyszínen meghalt.

* Székrekedés nemcsak az emésztést zavarja, hanem a vért is beszennyezi ártalmas anyagokkal. Következmenyei: gyomorémelygés, idegesség, fej- és derékfájás, tisztatlan arc, stb. Ilyenkor szükséges a kitűnő Darmol hashajtó.

Adomány. Horváth Ferencné részére kiad-hivatalunkhoz a következő adományok érkeztek: Zablar József plébános Sănpetru-German 100 lei, M. Antalné Oradea 60 lei, N. N. Oradea 150 lei. Az összegeket rendeltetési helyére juttattuk és kérjük olvasóinkat, hogy segítsék tovább is ezt a nagycsaládu, szerencsétlen nyomorgó asszonyt.

Declarație. Subsemnatul dr. Elemér Patzkó avocat în Oradea declar în mod solemn că cuvintele și afirmațiunile mele folosite și reclamate, formând obiectul procesului penal intentat contra mea în dosarul No. 3966—1937, a Tribunalului Bihor Secția IV.-a, este posibil că au fost greșit înțelese și interpretate. Aceste cuvinte și afirmațiuni nu s-au referit nici la persoana dlui Chestor Valeriu Popoviciu, nici la persoana dlui comisar ajutor Silviu Borza și agentului Sobel Emil și nici la vre o instituțiune de poliție sau autoritate de Stat sau județ, n-am avut nici o intențiune ca să folosesc calomniile sau afirmațiuni insultătoare la adresa acestor Domni, pentru cari am păstrat și păstrez o deosebită stimă și considerațiune. Totuși dacă cuvintele și afirmațiunile ar fi putut să fie greșit interpretate, le consider ca și calomniile ordinare și regret foarte mult că am dat ocazie la astfel de posibilități de greșită interpretare și chiar în acest capt cer iertare dlui Chestor Valeriu Popoviciu și domnului Silviu Borza și domnului agent Sobel Emil. Oradea, la 1. Aprilie 1938. ss. Dr. Patzkó Elemér.

A kiadéhvatal üzenetei

Márton Ferenc. Az utra előjegyeztük mindkettőjüket, pénzt megkaptuk

Tűzvészek és pusztító viharok Európaszerte

Leégett egy község a szélvészben

Bucuresti. Saját tud. Tegnap délután és este több helyen is pusztító tűzvész volt az országban.

A romanat megyei Diosti községben egy földműves házában tűz keletkezett, amely a szélviharban továbbterjedt az egész falura, úgy, hogy éjjel 11 óráig 250 ház a tűz martaléka lett. Caracal és Cralova városokból siettek a tűzoltók a falu segítségére, de minthogy a falunál se patak, se folyó, sem semmiféle más víz nincsen az oltási munkálatok semmi eredményt nem tudtak felmutatni.

Az egész falu leégett. Földig égtek a házak, élelmiszer és állat veszett oda, a lakosok majdnem minden ingóságát elvesztették.

mert a tűz olyan hirtelen harapózott el, hogy a falusiak kénytelenek voltak lemondani arról, hogy holmijukat megmentse és kiürítették a falut. A kár még nincs felbecsülve.

A másik tűz a bacau megyei Leontenesti községben volt, amelyben a templom és 11 ház égett le teljesen, míg husz másik ház megrongálódott.

Ugyancsak az elmúlt éjjel tűz ütött ki az arges megyei Gavana községben levő Arges nevű szőlőgyárban. Az egész épület és az összes szőlőszőlők leégett, illetve tönkrementek.

Rptosani városban is hatalmas szélvihar dühöngött tegnap, pénteken este, amely többszáz házat megrongált. A vihar oly rendkívüli erejű volt, hogy az „Ovidenia” görögkeleti templom tornyát ledöntötte s rádobta a szomszédos vasúti gabonaraktárra, amely használhatatlanná vált.

PUSZTÍTÓ SZÉLVIHAR DÜHÖNGÖTT CLUJ MEGYE FÖLÖTT

Cluj. Saját tudósítónktól. Nagy, pusztító szélvihar vonult keresztül Cluj város és az egész megye felett. A vihar igen sok háznak a fedelét cégtáblákat, fákat rongált meg súlyosan és az alázuhánó törmelések nem egykönnyebb-súlyosabb sebesülést okoztak. A vasúti állomás műhelyei közelében lezuhanó vil-

lamos huzalok súlyosan összegegették Balla György 10 esztendőös flucskát. Hasonló károkról érkeznek jelentések a megyéből is, ahol különösen a gyümölcsfákat és az egyedül álló házakat rongálta meg súlyosan a vihar. Sok helyen az orkán leszaggatta a telefonhuzalokat, úgyhogy igen sok község hosszú időn keresztül el volt zárva a külvilágtól.

HUSZ HEKTAR ERDŐ ÉGETT LE DÁMBOVIŢA MEGYÉBEN.

Tárgoviste. Becheru N. tulajdonát képező erdőben veszedelmes tűz keletkezett. A tűz helyszínén termelt azonnal a katonai előképzősök osapata és a csendőrökkel együtt 4 órai megfeszített munkával sikerült a tűz nagyobb pusztítását megakadályozni. A tüzet a gyermekek játéka okozta, akik az erdő szélén tüzet raktak, hogy melegegdesenek. A kár jelentékeny.

SZAZ BALESETET OKOZOTT AZ ORKAN A LENGYEL FŐVÁROSBAN.

Varsó. A lengyelországi hegyvidéken már 24 órája hatalmas szélvihar söpör végig, amelynek erőssége elérte a 130 kilométeres óránkénti sebességet. A szélvihar miatt a fővárosban 100-nál több baleset történt. Sok járókelőt a földhöz vágott a szélroham.

EGÉSZ UTCASOR ÉS A TEMPLOM IS LEÉGETT EGY GÖMÖRMEGYEI KÖZSÉGBEN.

Losonc. A gömör megyei Nagyrőce községben pénteken hatalmas tűzvész pusztított. A tűz a templom-tér egyik házában keletkezett s a hatalmas szélviharban a lángok pillanatok alatt továbbterjedtek és a templomot is felgyújtották. Az egész utcasor és a templom is porig égett. Péntek délután 5 órakor még tombolt a tűz. Ettől kezdve nincs újabb jelentés, mert a telefon és táviróösszeköttetés a községgel megszakadt. A tűz elfojtásában az egész környék tűzoltósága résztvev.

Előfizetett-e már Ön az

Automata telefonra?

Ha szerepelni akar az új telefonkönyvben

és részesülni akar

a felszerelési kedvezményekben,

ugy még ma

jelentse be igényét

IDŐK SODRÁBAN

Fiatalok a magyar katolikus irodalomban

irta: Rády Elemér

Budapest április hó.

Néhány év előtt, amikor Európa mai arculatából jóformán még a legmarkánsabb vonásokat is csak alig-alig lehetett felfedezni, néhány fiatal író és újságíró mozgalmat indított a magyar fiatalok körében. Egyszerre három irányban is dolgoztunk. A magyarországi fiatalok folyóiratot alapítottak, amelynek szerkesztői és irányítói Aradi Zsolt, Balla Borisz és Pozsonyi László voltak s ebben a lapban az új katolikus értelmiség öntudatos, szociális lelkiségét szóaltatták meg. A másik mozgalom Szlovákiában indult szintén egy folyóirattal és egy ifjúsági szervezet körül s ennek a két világnézeti mozgalomnak kisugárzása áthatott a transzylván ifjúsághoz is, ahol szintén megindult a fiatal katolikusok szellemi felsorakozása.

Ez a mozgalom akkor elhatározta, hogy mindenekelőtt katolikus öntudatosító munkát végez s elsősorban a fiatalokat ragadja ki a világnézeti céltalanság utvesztőjéből. A magyar ifjúság, Magyarországon éppen úgy, mint a kisebbségi sorsban két világnézeti véglet között hanyódot. Egy része belemerevedett a nyárspolgári szellemtelenségbe, viágnézetét átvett, idejüket mult premiszák determinálták s a századeleji liberális gondolkodás sivárságát sugározták ki magukból. A másik rész kiábrándulva a régi mentalitásból, új utakat keresett s így jutott be a marxizmus zsákutcájába.

Ilyen körülmények között indultak meg mozgalmaink akkor, amikor Nyugaton mindenfelé bontogatta már szárnyát az erejében megújodott új katolikus irányzat. A nagy nyugati példák azt igazolták, hogy az értelmiség tulajdon az egykori „felvilágosultság” nagyképű élet-szemléletén, kiábrándult a materializmus horizontmélküliségéből s az új utakat a spiritualizmus távlatában keresi. A szellemtörténet nagy tétele igazolódott be: az értelmiség új iránymutatása megelőzi mindig a tömegek megmozdulását. Az atheizmus és a materializmus a mult században még a „szellemi elit” világnézete volt s a tömegekhez nem jutott még le egész a mélységeikig. A világháború után ez a helyzet megváltozott. A szellemi elit kiábrándult a materializmus merev, megkötött világszemléletéből és egyre határozottabban fordult a spirituális világnézet felé. A szellemi elit kiábrándult a materializmus merev, megkötött világszemléletéből és egyre határozottabban fordult a spirituális világnézet felé. A szellemi elit kiábrándult a materializmus merev, megkötött világszemléletéből és egyre határozottabban fordult a spirituális világnézet felé. A szellemi elit kiábrándult a materializmus merev, megkötött világszemléletéből és egyre határozottabban fordult a spirituális világnézet felé.

Ugyanakkor azonban a tömegek a több évtizedes materialista és atheista propaganda hatása alatt annak a világnézetnek populáris formáihoz csatlakoztak, amelyet az elmúlt évtizedekben az ál szellemi elit vallott, hirdett és terjesztett irodalmon, tudományon és művészetben keresztül s amelyek felsőbbrendűségét valami egész szokatlan, öntelt göggel hirdette. De ekkor már látuk, hogy az értelmiség irányváltozását rövidesen követnie kell a tömegek új utkeresésének is és a materializmus nem csak a szellemi arisztokrácia körében bukik meg, hanem megszűnik a tömegek világnézete lenni. Ennek a gondolatnak a hirdetésével indult meg az új katolikus generáció mozgalma, hogy előkészítse a spiritualisztikus világnézetet megvalló kor-szakot.

Ma már látjuk, hogy a materializmus tömegmozgalma megbukott, a marxizmus világszemlélete válságokkal küzd s egymásután számolnak fel a politikai, irodalmi és tudományos intézményeik. Az új tömegmozgalmak még nem tisztázták a spiritualisztikus megnyilvánulásokat, de legmélyebb belsejükben már magukban hordják a teljes tisztulást magját. Brandenstein báró, kiváló katolikus filozófus mondotta két évvel ezelőtt, hogy az új nacionalista mozgalmak minden tévedésük ellenére is, közelebb viszik a tömegeket a lelkiséghez, mert a legködösebb

mythosok is közelebb állanak a spiritualizmus-hoz, mint a liberalizmus cinikus fölénykedése, vagy a materializmus merev és rideg egyoldalúsága.

Az új Európa tehát határozottan a spiritualizmus felé halad. Lehetnek eltévelyedések, amelyeket bizonyos ismert érdekeltségek nagyon is kihasználnak a maguk egyéni céljaikra, de az új irányzatok bizonyára megtisztulnak majd s épp az új katolikus nemzedékre vár az a feladat, hogy bedlva az idők sodrába, a maga tisztultabb világnézetével elősegítse a kibontakozást.

A magyar fiatal irónemzedék katolikus tagjai azok, akik az új katolikus mozgalmakat megindították, úgy látszik, vállalni is akarják ezt a feladatot. Ez a generáció most, szinte egyesült erővel jelentkezik a magyar szellemi életbe és helyet követel magának irodalmunkban. A téli könyvpiacra most egyszerre mutatkozott ennek az irógárdának több tagja is és az irodalmi kritika — a tuloldalón is — kénytelen volt elismerni, hogy ez a nemzedék komoly alkotásokkal mutatkozik be.

Az új katolikus írók első megjelenése ebben az évben Just Béla regénye (Hajnali kettő) volt. Ez a kötet még nem állotta meg teljesen az irodalmi kritika magasabb igényeit, tul erősen érződött rajta, hogy nagyon is az új francia katolikus regények hatása alatt iródott. Eredetibb, de még ki nem forrott írás Rónay György Keresztút című regénye. Az új katolikus irónemzedék kicsiszolt, kiforrott írói Possonyi László és Thurzó Gábor személyében jelentkeztek.

Possonyi László regénye (És üldözni fognak titeket) a Szovjetben játszódik le s egy „stachanovka” lelki fejlődésének érdekes rajza. Possonyi, aki eddig mint kritikus szerzett jócsengésű nevet magának — egyébként transzylván származású író — ezzel a könyvével komoly regényírói sikert ért el s az új katolikus irónemzedék hiteltét megalapozta. Nem esett abba a hibába, amibe a legtöbb szovjetregény írója, hogy a borzalmak halmozásában élje ki magát. Possonyi a kisemberek kis problémáiból mesterializmusba hullott ember tragédiáját látjuk meg. A francia fiatalember, aki Oroszországba megy, egy más világ képviselője — nem az új fiatalok képviselője ő — s a leningrádi sivárság benne is kiváltja a tisztultabb léletszemlélet utáni vágyát. Possonyi minden bizonnyal foly-



Figyeljen a gyári-véd-jegyre! sakk-tábla

Több mint 600 különféle színben

kapható minden szaküzletben a Güttermann varróselyem. Kérjen mindig Güttermann varróselymet és vásárlásnál figyeljen a gyár védjegyére (sakk-tábla) és a Güttermann névre.

latni fogja regényét, ezt sejtjük utószavából s amilyen örömmel fogadjuk első regényét, ugyanolyan érdeklődéssel várjuk a második kötetet.

Thurzó Gábor nevét eddig néhány ciszolt novellából és finoman megírt irodalmi kritikából ismertük. Első kis regényéről a „Segítő Fortunatus”-ról, a „Magyar Lapok” hasábjain irtam meg, hogy egyik legtöbbet ígérő fiatal írónk bemutatkozása. Legújabb könyve, amely néhány nap előtt jelent meg, igazolta jóslásunkat. Az „Előjáték” család-regény s a fiatal Thurzó ebben a ma divatos műfajban megteremtette az első komoly katolikus alkotást.

Possonyi László és Thurzó Gábor regényeivel azonban még nincs lezárva az új katolikus írók ezévi termése. A könyvkiadók néhány hét múlva jelentetik meg Aradi Zsolt és Balla Borisz új regényeit is és az eddig megjelent szemelvényekből ismét két komoly katolikus regényt várhatunk.

Az új magyar katolikus írók, akik néhány év előtt a fiatal katolikus értelmiség mozgalmait megindították, tovább haladva a megkezdett uton, teljesítik hivatásukat, a spiritualizmusra vágyó közönség igényeit értékes alkotásokkal elégítik ki. Ezekben az írásokban van valami missziótudat: érzik, hogy rájuk vár a születő új világban a szellemi előkészítés munkája. Ezt a feladatot vállalják, épp úgy, mint azok a katolikus tudósok, akik a tudomány minden vonalán szintén értékes alkotásokkal jelentkeznek. Ez a tudatos munkábaállítás a legbiztosabb ígéret, hogy sikerül a magyar közönséget, amelynek egy része még mindig régi léletszemléletek maradványain élésködik, az új szellemiség egységes arcvonalába beállítani.

ASSZONYOK A KÚTNÁL

A földre hajnal záporoz,
A messzi út gyémántporos;
A fény szívemre ráporoz,
A boldog béke habja mos.

Szemem tükrén az ébredés
Porré pompája telragyog,
Nézem: a lomha kút körül
Vízét mernek az asszonyok.

Nyújtózza mennek könnyedén,
A harmat-lepte réten át;
Ujjongva zengi léptük az
Élet felomló, mély dalát.

Nagy, friss szemükben életük
Hős-csillogású csöndje ül,
Mint hajnali kankalinok
Hajlonganak a kút körül.

A kacagásuk feldalol
Gyöngyözön, mint futó natak:
A víziúkrón sorsuk remeg,
Amint a kútra hajlanak.

S amint vödruk vigan merül,
Szívük gyönyörrel megtelik
Sikoltva új, meg új öröm
Hulló habjában fürdetik.

S hogy nézem őket, szíven üt
Egy gondolat: édes, konok —
Szeretnék egyszerű lenni,
Mint a kútnál az asszonyok.

Titok-nélküli, mint a víz,
Mit hús források rejtenek
S oly tiszta, tiszta, mint a hús
Forrásra hajló friss szemek.

GAÁL BÉLA

ÉS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK...?

(Az amerikai külpolitika)

Írta: Csizsár Béla

Ha Európában kellenél nagyobb a feszültség és az izgalom, ha a nagyhatalmak között a megegyezés hiánya konfliktusok közeli eshetőségét veti föl, ha a világ elkerülhetetlennek látja a háborút és a mérkőzés helyzeti energiáival, az erők eloszlásával igyekszik számot vetni, hogy melyik állam hol és melyik vonalon helyezkedik majd el a világösszeesapásban, Európában és másutt mindenütt felvetik ezt a kérdést: És az Egyesült Államok? Az Egyesült Államok milyen magatartást tanúsít? Semleges marad-e a nagy összeütközésben, vagy ő is összeméri erejét? Melyik fél segíti, azt-e, amelyik világnézeti közel áll hozzá, vagy pedig azt, amelyiknek megsegítésével a háború közeli befejezését remélheti? Ha beavatkozik, meddig terjed a segítség? Ha nem elegendik a küzdelemben meddig maradhat semleges és távol tudja-e tartani magát a világmérkőzéstől? Ezek a kérdések tolnak mindazok ajkára, akik a problémát a felszínél mélyebben érintik és lelkiismeretesen vizsgálják a lehetőségeket és a világhelyzet nyújtotta adottságokat.

Valóban: milyen külpolitikát követ az Egyesült Államok? Ugyanaz-e ez a külpolitika, mint amelyet az USA a világháború előtt érvényesített, vagy pedig módosították a körülmények és az európai helyzetet? Az amerikai külpolitika irányáról az utóbbi időben sűrűn hangzottak el nyilatkozatok. Ezt a sűrű nyilatkozattételt az európai és a távolkeleti helyzet eseményei indokolták tették. Amerika ugyanis — ha külön földrész is — végeredményben nem független sem politikai, sem gazdasági szempontból az európai szárazföldtől és a kontinensen lejáródó hatalmi vetélkedések következményeitől. Minden, ami két olyan hatalom érdekösszeütközését illeti, amelyek kontinensentuli érdekességekkel rendelkeznek, területeik vannak más világrészekben, birtokaik révén valaminő kapcsolatban vannak az Egyesült Államokkal és így nem elszigetelt viszállyal van szó, az Egyesült Államokat mélyesen érinti és külpolitikai irányzódását erősen befolyásolja. Az utóbbi hónapok nemzetközi eseményei az Egyesült Államokat is közelről érintették és ezért van az, hogy váratlanul és meglepetésszerűleg annyi, az amerikai külpolitikát sok oldalról, valamennyi árnyalatban megvilágító nyilatkozat hangzott el amerikai politikusok részéről. Roosevelt számos nyilatkozata, Hull külügyi államtitkár több beszéde és más amerikai politikusok, követei és diplomaták megnyilatkozásai sűrű ütemben követték egymást, hogy állást foglaljanak Amerika részéről is és leszögezzék félreérthetetlenül álláspontjukat.

A háború után az Egyesült Államok visszavonult az európai ügyektől s, mint mondták, „sorsára hagyta a kontinentst”. Mindkét részről volt is elegendő indok a szakításra. Európa zokonyta, hogy az Egyesült Államok elnöke, Wilson mint egy új világ megváltója hajózott át a kontinensre tizennégy pontjával, amelyek közül aztán egyet sem tudott valóra váltani — legalább is Európa egyik része ezt hangoztatta, Európa államainak másik fele ezzel szemben azt mondtotta, hogy az amerikai elnök javíthatatlan optimista, földöntúli idealista, akinek eszményi pontjait lehetetlen megvalósítani. Hogy melyik tábornak volt igaza, ennek eldöntését nem mi végezzük, elvégezte azt már a háború utáni politikai és történelmi irodalom bírálata. Európa ugyancsak zokonyta, hogy Amerika, már a háború befejezésének másnapján, türelmetlenül követelni kezdte nyújtott hiteleinek visszafizetését. Az Egyesült Államok Wilson dicstelen szereplését nem rótták fel Európának, hanem egyedül Wilsonnak. A közreműködésével létrejött békeszerződéseket nem is ratifikálta, hangoztatta, hogy Európát nem lehet megmenteni s magárahagyta a reménytelen helyzetű óvilágot. Növelte elkedvetlenedését a meg nem oldott probléma-tömeg, a vissza nem fizetett adósság és még sok más, aminek felsorolására itt nem kerithetünk sort. Mikor Európa államai közt újból felütötték fejüket az egyenetlenkedések, a viták és a civódások, az Egyesült Államok törvényhozásában mind sűrűbben hallat szottak hangok, hogy fordítsanak hátat a kontinensnek és ne ártsák bele magukat vitáiba, mert ennek mi értelme sincs.

Igy azután nagy időnkint el-elhangzott

ugyan Washington felől egy-egy szintelen külpolitikai nyilatkozat, azonban mi sem mutatott arra, hogy az amerikai kormány mélyebb érdeklődést tanúsítsa az európai ügyek iránt. Az Egyesült Államoknak ugyan e- időtájt súlyos belső nehézségekkel is kellett küzdeniök, fizikai idejük sem volt így a mélyebb európai érdeklődésre. Elfoglalt álláspontjához hiven nem lépett be a Népszövetségbe, nem vett részt nemzetközi értekezleteken, fogadalma alól csak egyszer mentette fel magát, amikor megbízottat küldött ki a leszerelési konferenciára, de az ottani kudarc még jobban elkeserítette. Roosevelt uralomrajutásával Amerika érdeklődése befelé fordult belső problémáira, megoldatlan gazdasági és társadalmi kérdéseire, a külpolitikai problémák kevés időre kötötték csak le figyelmét. Bizonyos helyzetváltozás következett be, amikor az európai viszályok következményeképpen a távolkeleten első ízben mozdult meg a japáni birodalom s Mandzsuriaát bekebelezte. Az olasz-abesszín konfliktus Amerikát Anglia miatt érintette közelről, de cselekvőleg beavatkozni két sőt három dolog miatt nem akart: egyfelől azért, mivel a konfliktus üzleti lehetőségeit növelte nagyra, másodsor, mivel a délamerikai államok határozott olaszbarát politikát folytattak s harmadsor, mivel Angliát túl gyengének látta ahhoz, hogy sikerrel beleegyezdhessék egy ilyen mérkőzésbe. Az 1937. év újabb távolkeleti eseményei azonban már határozott állásfoglalásra bírták az USA-közvéleményt és az amerikai kormányt is s egyideig úgy látszott, hogy vesztélyeztetett távolkeleti érdekei védelmére fegyverrel is beavatkozik a japán—kinai viszályba különösen, mikor a Panay-ágyvaszad esete lejátszódott. Hogy ez mégsem történt meg, azt talán azzal lehet megindokolni, hogy Amerika részére ez a beavatkozás kockázatosnak látszott, de legalább is nem olyanak, amit százszázalékig érdemes lett volna megtenni. Pedig Amerika érdekei a beavatkozás mellett szóltak.

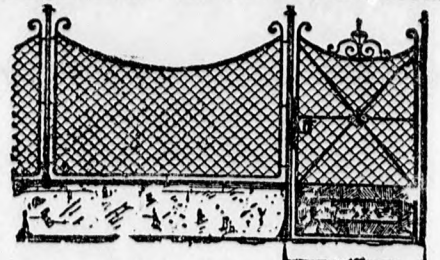
Fel kell tenni a kérdést, hogy a legutóbb lejátszódott európai események miért keltették fel olyan élénken az amerikai kormányt és az amerikai közvélemény érdeklődését, mi több: idegességét? Amikor már majdnem azt a hitet keltette, hogy az angol—francia front oldalán kész lenne, amely pillanatban ezt kívánják, harcha vonulni és minden erejével volt háborus szövetségeseit támogatni a totális államok egységfrontja ellenében? A kérdésre csak az lehet a magyarázat, hogy Amerika és Anglia, a két angolszász birodalom egységfrontja, ha nincs is szerződésekkel alátámasztva, erősebb mint valaha. Amerika, akárcsak Anglia Franciaországot ért támadás esetén, komoly mérlegelés tárgyává teszi egy Angliát ért támadás esetén a brit birodalom teljes támogatását és megsegítését. Ime, ez az amerikai külpolitika egyik sarkalatos pontja: érdekei szorosan egybe vannak fonódva Nagybritanniával. Amely pillanatban Anglia léte veszélyben forog, Amerika kétségkívül támogatására siet a brit birodalomnak. A fasiszta államok összefogása ezért keltett komoly figyelmet a washingtoni külügyi hivatalban és adott alkamat sűrű külpolitikai megnyilatkozásra.

Ha tehát az a kérdés vetődik fel, hogy mikor marad semleges és mikor elegyedik bele a küzdelemben az Egyesült Államok, erre a következőképp lehet felelni: minden olyan esetben, amikor Európában Angliát fenyegeti komoly veszély, s amikor a brit birodalom, létét fenyegető, egyenlőtlen küzdelemben vesz részt; minden olyan esetben, amikor Ázsiában a helyzet ugy változnak meg, hogy az Amerikai érdekei



Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Barifia 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 378.

Horganyzott drótfonatok kerítéseknek,



Vaskapuk, vasajtók, díszkerítések, sodronyszövetek minden célra. Malmoknak foszforbronzsodrony szövetek a drága svájci selymek helyett. — Sodrony ágybetétek a legolcsóbban beszerezhetőek

BOZSAK MIHÁLY sodronyárugyárában

Oradea, Str. D. Cantemir No. 57.
Árjegyzék ingyen.

igen közelről érintené és szükségessé tenné számára, hogy ne nézze tétlenül a fejleményeket; s végül minden olyan esetben, amikor magát Amerikát kontinensét, vagy a hozzá legközelebb fekvő délamerikai kontinensen ellenség vagy súlyos viszály fenyegetné. Az Egyesült Államok külpolitikájára vonatkozóan a közelmúltban igen érdekes kijelentések hangzottak el az USA új londoni nagykövetének szájából. „Az Egyesült Államok magatartását félreértik azok, — mondotta Kennedy nagykövet, — akik azt hiszik, hogy országunk semmiféle körülmények között nem hajlandó a harcra, amíg magát az országot nem éri támadás. Ez a nézet a mai körülmények között veszélyes és hamis feltevés, ha azt hiszik más körökben, hogy az Egyesült Államok egy új világháború esetén nem maradhat semleges. Az amerikai közvélemény nagy érdeklődéssel kíséri az európa helyzet alakulását. De külföldi kapcsolataink terén a legnagyobb óvatosságot gyakoroljuk. Az amerikai nép állásfoglalásánál alapvető szempont, hogy elsősorban saját nemzeti érdekeit tartja szem előtt. Eppen ezért az amerikai kormány nem is hajlandó lekötni magát egy bizonyos irányzat mellett. Mi amerikaiak nem vagyunk hajlandók elhinni, hogy a háború elkerülhetetlen és helyesebbnek tartjuk annak a meggyőződésnek a hirdetését, hogy a világ népeinek józan esze elutasítja magától a háború gondolatát. Az Egyesült Államok népe mindenesetre tudatában van annak, hogy mindenekelőtt saját erejében kell bízni.”

Legutóbb az amerikai kormány hivatalos kommunikében foglalta össze külpolitikai felfogását. Az Egyesült Államok — szölte a közlemény — követeli, hogy a nemzetek tartózkodjanak az erőszak alkalmazásától, valamint attól, hogy idegen államok belső ügyeibe beavatkozzanak. Kerüljünk továbbra is a szövetségkötéseket, vagy a nemzetközi kötelezettségek vállalását. Hívei vagyunk a nemzetközi jog megerősítésének. Támogatjuk azokat a kezdeményezéseket, amelyek a gazdasági biztonság fokozására irányulnak. Teljes erőnkkel ragaszkodunk a nemzetközi jogrend alapelveihez, amelyek általános elfogadását és tiszteletben tartását továbbra is sürgetni fogjuk. Minden lehető módon együttműködünk a hasonló törekvű nemzetekkel, védjük jogainkat és érdekeinket a világ minden részében, tiszteletben tartva mások jogait és érdekeit. Erdekes ehhez hozzáfűzni Hull amerikai külügyminiszter legutóbbi nyilatkozatát. „Külpolitikánk céljai egyszerűek — mondotta az amerikai külügyminiszter, — fenn kell tartanunk erőnket, erkölcsi színvonalunkat, a világ ügyeire gyakorolt befolyásunkat, részt kell vennünk a világ békéjére irányuló erőfeszítésekben és sohasem szabad engednünk, hogy olyan nézet verjen gyökeret valamely országban vagy államcsoportban, hogy az Egyesült Államok cserben hagyja elveit a világ bármely részében, ha érdekei úgy kívánják.”

Amerika — ezt a tények mind jobban megerősítik — élénk figyelemmel kíséri a nemzetközi helyzet minden rezdülését és kész arra, hogy befolyásával egyengesse a békét, vagy megakadályozza a háborút, ha kell békés, ha a helyzet úgy kívánja. Fegyveres eszközökkel. Azt azonban, mint az ismertetett nyilatkozatok mutatják, egyáltalában nem lehet állítani, hogy Amerika mindenképpen beavatkozik egy esetleges világháborúba, de éppenugy azt sem, hogy feltétlenül megőrzi semlegességét. Amerika magatartását mindenkor az akkori helyzet dönti el. Az azonban bizonyos, hogy inkább a békés, mint a háborús megoldás felé fordul majd, mert ezt kívánják érdekei, népe felfogása és lelki alkata.

Találkozás a huszonhatos ház előtt

Irta: Dallos Sándor

Pár embernek különös találkozása volt ezen a napon. Junius 27-ike volt, meleg nyári, jó nyári meleg tisztaság, a világ a benne rejlő erőnél fogva fölemelkedett s az ember egyedül maradt a földön magacsindálta életével. Nem lehetett semmi különöset érezni, csak azt, hogy minden nagyon szép, mert minden távoli volt. Ez nem fájt, mert a távoli dolgok tükrében önmaga álma látható az ember s a fölbukkanó arcokban önmaga végzetét. Emberarcok külön a világtól, kiszakadt és kóborló egységek, kis világok, amint bolyongnak és örülnek vagy szomorkodnak, vagy közömbösek, mindegy: nem lépnek túl az emberarcok határvonalain, mesgék zárják körül őket, az arcok és a hétköznapi határai. Reggel elindulnak s percek vagy órák múlva itt-ott, meghatározott, de nem tudott helyen négyen-ötten összelátalkoznak, anélkül, hogy tudnák, valami furcsa, megmutató színjátékok játszanak el percek alatt, aztán szétválnak és vége. A nyári napok megint rájukereszkednek, jön a boldogság illúziója s születnek, felnőnek, meghalnak s ha van számításuk, megkérdezik: miért volt? Talán még azt se. Nyilván érzik: valami értelmének lennie kell és — mennék.

A diák ezen a napon vidáman ébredt. 19 éves volt, túl az érettségén, csak még a bizonyítvány nem volt a kezében, arca, mint a rugalmas, új játéklabda, kopatlan és tiszta, nyílt és az idegei teljesen epék. Felugrott és dobdáni kezdte magára a hideg vizet.

— Hohó!
Remek napja volt. Kint napsütés, kis apró, rohanó felhő az égen, az éjjel eső mosta tisztára a köveket s a magasra vonult ég alatt ragyogott az önálló életet élő város. A diák kinézett a nyitott ablakon. Kis kertre nézett az ablaka s azt mondta:

— De nagyon szép!
Vagy csak érezte? Mindegy. Borotválkozott, pudert hintett az arcára, kicsinosította magát s egész lényét beragyogta a szeme. Hogyne: találkozára ment a parti parkba. Lába nyomán énekeltek a fehérre mosott kövek. Az arcától nevettek a fák. A pufók felhők az égen hasonlítottak reá. Fény volt, élet, boldogan felélt, mint a szellő.

— Magda! — mondta a parkban a lányuk s elállt a szava, mert a torkát elfojtotta a vér és a szája széle kiszáradt. Pillanatokig csak simogatni tudott s azt érezte:

— Milyen nagy dolog ez! Milyen szörnyű nagy és szörnyű szép!

A rendőr kilépett a kapun, megigazította a derekszíját, felhuzta a kesztyűjét és belenézett a forgalomba.

— Szerda van, holnapután leszek szabadnapos.

Valóban szerda volt és péntek volt a heti szabad napja. Ha csak valami közbe nem jön, valami rendkívüli szolgálat, ami könnyen megeshetik, mert rendellenek és izgágák mostanában az emberek, a forradalom óta megbolondította őket valami és szíre-szóra összedőlnek valami rendbontásra. De pénteken talán semmi se lesz és ő... Mit is csinál? Nagyon alszik, ki-megy a Dunára, kóborol civilruhában szabadon a városban, ő is lengeti a karját, dudorász majd a meglátogatja a szolgálatban lévő kollegákat.

— No?
Belül mosolyog, de kívül komoly marad, mert így kívánja a rend: könnyedén elbúcsúzik s este? Nos, este mi lehetne a szabad nap koronája? A rendőrnek és mindenkinek aki él! Mi a polgári koncert utolsó száma? Valahol kis kocsmában pohár bor mellett mosolygó kis nővel a mindenhatóság és a végtelenben járás illúziója.

Feszesen szalutált, az útkeresztezésnél, felváltotta kollegáját s a lába alatt a kis számláson föléje nőtt a forgalomnak.

— Állj!
Igazolattott és rendelkezett. Ez volt a dolga és — pénteken szabadnap.

Az apáca ápolóapáca volt, magas alak, erős és gyakorlott kezű, tiszta arcú és sima életű. Már mindent elrendezett és az útját ismerte: a földön a kórházfolyosók s a földön túl: bizonyára Isten. A földön: csak gesztusok, csak előkészület az élet, álomban való babrálás a dolgokkal, Krisztus igéi szerint s az igazi élet csak a hald után következik. A megdicsőülés a léleknek való fények. Itt mosolyogni kell, halkán tevékenykedni a szenvedés körül és imádkozni.

Kinézett a fénybe és mosolygott. Lenézte a fényt? Nem. Odaült alája, ölébe huzta az olvasót és imádkozott. A szája csak mondta a szavakat, szemét lehunyta s azt lehetett volna hinni: alszik. Pedig imádkozott csöndesen és a fény diktálásában Husz esztendeje így reggel, mindennap. S érezte, hogy ez roppant erős s bizonyos öröm a külvilág felett.

A gyümölcskereskedő kövér volt és számolt.

— Cseresznye?

A feleség mondta a számlák összegét. Számoltak.

— Ha az a vén szírtíró megégyeser jön, csak dobd ki egyszerűen! Micsoda dicsőség: felül csupa szép gyümölcs, alul ütődöttek és rothadtak! Neked is lehetne annyi gyakorlatod már, hogy megnézzed az árul.

— Ugyan Alfréd!

— Igen, ráfizetek! A szép asszony szép szeméért! Holod, meg ne történnék megégyeser és azt az asszonyt ne lássam!

Fujt. Mérges volt. Veszített.

— Parancsoljon — mondta a vevőnek és már átöklent.

— Méltóztassék.

A koldusasszony ballagott az utcán, kosárral a kezében. A kosárban kenyérdarabok vol-

KÉT TAVASZ VERSE

I.

Csöppike, már zeng a határ,
Zokog a tél, az árva.
Szalad az ér, patakhoz ér
s fejest bukik az árba.

Csöppike, csitt, nézz ide, itt
búvik a rügy az ágon.
Nyög a bokor, virága forr,
hajadba tűzd, levágom.

Csöppike, lám, dalol a szám,
virág fakad le róla.
Jaj, de he él mégis a tél,
sírva esik a hóba.

II.

Csöppike, már zeng a határ,
Zokog a tél, az árva.
Lüktet a szív: letemre hív —
s könnyet perget a számba.

Hol van a múlt? Hova fakult
színe az első nyárnak?
Künn a bokor friss rügye forr
s hiszed-e? másra várnak.

Csöppike, csitti Nézd, hova vitt
útunk? Nem. Nem tavaszba.
Míg a fehér szírom leér:
mintha a tél havazna.

IFJ. GYÖRÖSSY ENDRE



Mindenféle növény, amire a gyümölcs- és börttermelőnek kis- és nagy kerttulajdonosnak és kertkedvelőnek szüksége van, szép és képes árjegyzékünkben megtalálható és legjobb minőségben kapható kiterjedt hirtelvez telepünkben. — A tavaszi szállítás megkezdődött. Aki megbízásának idejében való elintézését óhajtja, rendeljen jókor.

Ambrosi, Fischer és Társa

Árud, Jud. Alba

tal s a zsebében — nagy zsebe volt a vedlett szoknya oldalán — aprópénz. Beült a kapu aló s számolta a pénzt: 175 lete volt.

— Istenem, — gondolta — ha mindenki csak egy banit adna, akivel találkozom, egy év alatt kis házat vehetnék Angyalföldön s a szobákat kiadhatnám ágyraajróknak!

A szeme áthomályosodott képzelettel és tervezgette a kis ház ügyét. Valami kis kert lenne, egy fekete kutya, ebédre hagymás krumpli, kevés hussal. Ó! Szájában megcsuriant a nyál erre megébredt s kiállt a kapu elé.

— Istenem!

És:

— Szegény nyomorult koldusasszony, az irgalmasság nevében...

Szívében sírt, de a szeme vizsgálódott. Egy tűzoltó jött a járdán és tudta, hogy nem fog adni, egész bizonyosan tudta, de azért, bár tudta, hogy tűzoltó, azt mondta neki mentében:

— Ó, vitéz úr!...

Miért? Talán jót akart tenni, vagy másnapra szántotta a talajt?

A negyedik emeleten egy szép urasszony sírt. Mi baja lehetett? Seljem harisnyája volt, seljem kombinéja, seljem ruhája, gyönyörű butorai és gyönyörű szőnyegei. A szekrényben toalettek. A falon képek. A vitrinben értéktárgyak. Az ujján gyűrűk. A vaslókabán ékszerrek. Az ablaksarokban virágok és hatalmas filodendron. Az arcán szépség. A haja arany. Keze lágy, ivelt és finom. A körmei csillogók. A toalettszáton puderpamacs és illatos vizek. Az erszényében pénz. A sezlén előtt fehér medvebőr.

Huszonkilencéves volt.

Mi baja lehetett?

A eseléd kint énekel:

— Ha nem tudsz szeretni már...

Ugy hullott rá az ének, mint a függöny.

Háromnegyed tizenkettőkor a diák azt mondta:

— Magdus, hát akkor délután háromkor a szigeten.

Rácsókolta a leány körmére s elindultak hazafelé.

— Istenem! — sóhajtott magában.

A rendőr a törzsőrmesternek:

— Tisztelettel jelentem, semmi újság.

— Rendben van. Különösen ügyeljen az autókra.

Az apáca.

— Kérem a rendelést, doktor úr!

És elindult a patikába.

A gyümölcskereskedő rajzolt:

— Ára 25 lei.

Aztán felállt.

— Most megyek váltani.

A koldusasszony:

— Hazamegyek.

Mindannyian elindultak s az volt a titkos elrendelés, hogy a huszonhatos számú ház előtt találkozzanak ők öten, hatodik a rendőr, aki husz lépésre tőlük irányította a forgalmat. Hatan téhát: a diák, a leány, a rendőr, az apáca, a gyümölcskereskedő és a koldusasszony. A kol-

Miseruhák, pluvialék, kelyhek, zászlók, cingulusok, gallérok, reverendák stb.

legelőnyösebb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
74 éves cég.

dusasszony meglátta az apácát, odarohant hozzá, elkapta a kezét s csókolgatni kezdte:

— Ó, kedves nővér, kedves nővér!

Csitt. Az apáca csitította.

— Ne sirjon néni! Ejnye, nem szabad sírni!

De az élete messze járt. Csak vándorút ez út a földön, egyszerű vándorút, minék sírni hát, ha itt fáj is valami? Minek?

Mosolygott.

És így jöttek össze a huszonhatos számú ház előtt, ahol fent a negyedik emeleten a fiatal uriasasszony lakott a szép kényelemben, aki reggeltől kezdve sokáig sírt még, de most száraz volt a szeme és az arca halotthalovány, mint aki elhatározott valamit. Sebtebben vetett pár sort papírra, aztán kinyitotta az üvegajtót és kilépett azonmód, ahogy volt, pongyolában és a vállán fehér selymekendőben a napfényes balkonra. Kilépett, arcát fölartotta az ég felé, még érezte bőrrel, milyen meleg a fény, sirva fakadt, de lendült, sikított és átvette magát a balkón korlátján. Zúgott le sikoltva és lent összezúzódott roncsa és élettelen tömeggé. Hőrgött, szájából és fejéből dől a vér. Fehér kendője lassan szállt utána a magasból, mint egy óriási pille. Mint a lélek.

Lent a leány elájult, a diák tartotta a karjában.

— Magdus! — kérlette. — Édes Magdus!

A rendőr otthagya a posztját s rohant:

— Mi történt itt? Öngyilkosság? Ki ez a nő? Ki ismeri? Felre?

Rohant telefonálni a mentőkért.

A gyümölcskereskedő egész kövérségével megdermedt, rosszul lett és fölkararodott a gyomra.

— Jaj! — nyögte. — Jaj! És éppen az én üzletem előtt.

— Pistá! — felelte a leány. — Vigyen el inné! Ülünk autóbá, vigyen el, rémes!

A koldusasszony:

— Boldogságos Szűzmaria, csupa selyem, csupa gyűrű, csupa ápoltság! Miért kellett ennek? Mi baja lehetett?

Nagy gyűrű támadt emberekből a szerencsétlenség körül s az apáca sietve keresztültörte magát a tömegen. Arca fénylett, át volt hatva lélektől, sugár aradt belőle és akarat és extázis. Lehajolt az öngyilkos fölé, félresimította a haját s kiáltotta neki:

— Bánja! Bánja meg! Ha van egy kis öntudata, mondja velem: én Uram, Istenem, szerencsétlen báránypod... eltévelyedett gyermeked... Mi atyánk...

Három perc volt az egész, talán annyi se, jöttek a mentők, elvitték az asszonyt, a tömeg szétbomlott és elment. Mindenki arcán rémület volt és fekete magánosság.

— Jaj, ha én!... — mondták az arcok. — Ha én is!...

Remegtek a maguk életének rejtelmes lehetőségétől.

— Ez a szép! Ez az úril — jajgatott a koldusasszony az apácának. S az mosolygott. Az örök mosoly ott volt az arcán. Lépett, de nem érezte a köveket. Béke volt benne, rend, tisztaság és boldogság. Könnyűség, mint a felhőkben és a bizonyosság öröme. Hazament, leült a fényben, lehányta a szemét, morzsolgatni kezdte az olvasóját.

Csodálatos: semmi köze se volt mindehhez és úgy érezte, hogy repül.

Asszonyok dolga

A konyha körül: Böjti ételek

Mielőtt az uttoró növényi táplálkozás olyan általános lett volna, mint napjainkban, nagy különbség volt a hustalan vagy hussal dús étkezések között. Ma eltörpült ennek a jellemzősége, mert hiszen szinte minden háztartásban csökkentették a húsfogyasztást részben egészségi, részben anyagi okokból.

Szerencsére már kezdődnek a koratavaszi főzelékek, itt van még a karfiol, káposzta és így az étlap változatos lehet. A hal sem drága, míg a csiga és békakedvelők nem is túl költséges innyencfalathoz juthatnak.

Habár a böjt a tézstaféléket nem érinti, mégis a turótszéták a stilszerűek és a tavaszi turók a már megjelent ujbungonyával kitűnő vacsorát adnak. Felhívom figyelmét minden háziasszonynak, hogy a lipői körözésében nagyon sokféle változatosság lehetséges és akkor nem lesz unott a mindig egyforma íze. Készíthetjük tulnyomólag szardellaival, akkor hozzá jön vaj, snitling, parányi mustár, II. Paprika, kömény, snitling, ujhagyma, vaj, III. Kapri, mustár, doboz szardínia és olaj, vaj, IV. Paprika, ujhagyma, mustár, kömény, vaj és kevés sör.

Természetesen a spenót nagy szerepet játszik a böjti konyhában. Olaszországban nagyon kedvelt a spenót salátamódra elkészítve, olajjal, ecettel. Tessék megkísérelni! A spenótfőzeléket legtöbbször úgy készítik hogy tejből áztatott zsemlet törnek át a megfőtt spenóttal. Elkészítési módom az, hogy az áttört spenótot vékony rántásba tesszük, öntünk hozzá tejet, ízesítjük sóval, parányi borssal és fokhagyma liszttel és zsemlye helyett zsemlyemorzsaival tesszük sűrűbbé, ami minden csomóságot lehetetlenné tesz és sima, sűrű, szép zöld főzeléket ad. A zöld színt még előmozdítjuk, ha fővő vizébe kevés szódaikaribónát tesszük.

Receptek: (általában 6 személynek.)

Böjti leves. Egy liter hallevest készítenek halaprólékból (fej, ikra, máj stb.) 7 deka vajban párolunk 3 deka zellert, 3 deka póré és egy fej vöröshagymát apróra vágva. Ha megpirult, megszóruk 3 deka liszttel, feleresztjük a hallevessel és ízesítjük, hagyjuk jól forni. Tálalás előtt a levest áttörjük, elkeverünk benne egy tojássárgát, egy deci tejjel. Pirított zsemlyekockát adunk bele. Ízesíthetjük ízlésünk szerint sóval, borssal és ecettel, de utóbbi el is maradhat. Végeredményben másfél liter levesnek kell lennie.

Csuka, makarónival. Egy kg. csukát lefőzünk, szétszedjük szákanélküli apró darabokra. Fél kg. spagettit sós vízben puhára főzünk. Tűzálló táliban rakunk rétegenként halat és makarónit, közben alanti mártással öntözük. Tetejére reszelt sajtot szórunk és megsütjük. Mártás: rántást készítünk 10 deka vajból és 3 evőkanál liszttel, felöntjük kb. félliter halvízzel, adunk hozzá 2 deci tejjel, só, borsot és 2 evőkanál reszelt sajtot.

Karfiol-pudding. 3-4 kg. fej karfiolt rózsáira szedünk, sós vízben megfőzzük és szitára tesszük. 6 deka vajat 6 tojássárgájával simára keverünk, adunk hozzá 4 evőkanál lisztet és nagyon óvatosan negyed liter tejet. Majd belevegyítjük a karfiolt, a tojások habját, só, vajzót és lisztezett pudding-formában egy órát gőzöljük, tálalásnál vajjal leöntjük és snitlinggel szórjuk meg.

Főzelék-rizsottó. Negyed kg. spárgát elvágva sós vízben puhára főzzük. (Vehetünk konzervet is.) Kell hozzá még félliter megfőzött zöldborsó, amelynek vizét elteesszük, 3 csomag karotta és 10 deka champignon elvágva és megfőzve. Most 8 deka vajban kis vágott hagymát megpirítunk, adunk hozzá 25 deka rizst, feleresztjük főzelék-lével és lefedve lassan szemesre pároljuk. Végül könnyedén hozzájónak a főzelékek és ha kell, még főzelék lé. A gomba és spárga közvetlenül a tálalás előtt kerül bele. A rizsottót forrón tálaljuk és tetejére reszelt sajtot szórunk.

Töltött krumplifánk. (Főzelék mellé.) Tésztát dolgozunk ki 40 deka vajjal, sóval és két tojással. Kisodorjuk, fánkuszoróval kiszaggatjuk. Tojással megkenjük és megrakjuk párolt gombával. Másik felét ráragasztjuk, tojással megkenjük és reszelt sajttal. Sütőpénisben megsütjük és forrón tálaljuk.

Sóskafelfújt. A megmosott, megtisztított sóskaleveleket fél kg. vajon megpároljuk, folytonos keverés mellett, amíg egészes pépések lettek. Összekeverjük tejből áztatott, áttört zsemlyével (20 deka sóskára egy zsemlye), 3 tojássárgájával, dió nagyságu vajjal, sóval, kevés borssal és 3 tojás habjával. Kikent és lisztezett formában vízzel feltedényben sütjük a sütőben és tálaláskor öntetet adunk melléje. Mártás: 2 tojássárgáját két deci tejjel, kevés sóval forrásgit fellelegítünk, folytonos keverés mellett.

Sajtpudding. Evőkanálnyi vajjal világos rántást készítenek, azt tejjel felöntjük és kihűtjük. Belekeverünk langyosan egyenként 7 tojássárgáját, 20 deka reszelt sajtot, só és 7 habot. Háromnegyedórát gőzöljük puddingformában.

Salzburgi galuska. 4 tojás fehérjét 3 deka cukorral kemény habbá verjük. Ha elég kemény, összekeverjük 4 tojássárgájával és 3 deka liszttel. Egy serpenyőbe ujjnyi magasságban tejet öntünk, beleadunk egy deka cukrot, vaniliát, egy deka vajat és hozzáadjuk fenti masszát. Mindezt a sütőben szép sárgára megsütjük. Tálaláskor és evőkanállal galuskákat szaggatunk belőle és azokat vanillás cukorral hinjük meg.

Finom turószélet. Tésztát gyurunk, 10 deka cukorból, 20 deka vajjal, 30 deka liszttel, 2 sárgájával, tejjel. Két részre osztjuk, kisodorjuk a nagy tepsi nagyságára és az alsó lapot egészen világosra megsütjük. Rá a következő töltelék kerül: fél kg. finom turó szitán áttörve, hozzá 3 tojássárgája, ízlés szerint cukor, (de jó édes legyen), vanília és 4 tojás habja. A töltelék tetejére könnyedén ráteesszük a másik lapot és megsütjük. Forrón vanillás cukorral hinjük meg és langyosan tálaljuk.

Turóstorta. Habosra keverünk 12 deka vajat, adunk hozzá 12 deka cukrot, 12 deka hámozott, őrlött mandulát, 25 deka áttört turót, 6 tojássárgáját 6 habot, egy kanál zsemlyemorzsa, citromhéjat reszelve és vaniliát. Tortaformában sütjük (vajzót, lisztezni a formát) és tetejét cukorral megszórvva, langyosan tálaljuk.



Ez az elegáns fekete gyapjujersey köpenyruha fehér betéttel és nyakkendővel készült, fekete fedett gombokkal és széles fekete bőrövel. Fiatal leányoknak is igen alkalmas.

* Az epekövek, az idősült epehólyaggyulladás és a hurutos sárgaság kezelésében reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, kevés forróvízzel keverve és kortyonként bevéve, gyakran rendkívül hatásos. Kérdezze meg orvosát.

Ebredez Szent Margit szigete

Irta: dr. Gergely Pál

Budapest, április hó

Ebredez a rohanó város legszebb félszke. Igazi sziget a poros, hajszás életsodrásban. Ilyenkor sokszáz szorgos kéz csinostítja, öltözteti mint egy menyasszonyt; nyelik a bokrokat, teli ültetik virágágyait. Immár 80 éve a pest-budai polgárság drágagyöngye e sziget, mióta József főhercegék családja a fővárosnak ajánlódkozta. Pillantsunk át a sziget ragyogó múltján!

A szerzetesrendeket eltörlő II. József császárig a sziget kolostoroké volt, míg ezután a vallás és közoktatásügyi alapítványhoz csatolták. Beél Mátyás szerint a buja földeket bérbe adták öbudai parasztnak, valami Major nevű a XVIII. század végén még szőlőt is ültetett. 1790-ben a pozsonyi országgyűlésen II. Lipót király kisebbik fia, Sándor főherceg nádorrá választatván, a Nyúlak-szigetét (ez a régi neve) szemeli ki szórakozó helyül. Pár év múlva utódja József főherceg lett s a szigetet ő is kedvelte, gyönyörű őserdei, szép fekvése és csöndes, tiszta levegője miatt. Pihenni idejárt udvari csónakján s olykor nyúlra is vadászott, majd 1800 körül — mint maga is szenvedélyes kertész — pompás parkot varázsolt a legelő, szántók helyére. A premontrai apátság romjai mellé, a sziget közepeláján ő építtette a ma is meglévő, akkor „sárga kerti lak” néven ismert vadász-kastélyt, melynek falán tábla jelzi az 1833-as árvizet, 2500 ház temetőjét. Majd annyira megszerette a főherceg-nádor ezt a csöndes szigetet, hogy pillásabai uradalmaért elcserélte a vallás-alappal családja részére. Fia, István nádor bérbe adta a 48-as idők utáni zürzavaros időkben, unokája azonban (a mostani József főherceg, akadémiai elnök nagyapja) ismét saját kezelésébe vette és valószínű paradicsomot varázsolt belőle; acsuti kertészelésből 70.000 palántát hozott s a nagy Duna egyenesen párolgása s a sziget egykor tropikusan vizenyős talaja hamar meg is honosította a különféle díszcserjéket, mai bokraink, fáink őseit.

Polo-bárok, strandürdők az egykor csöndes Nyúlak szigetén...

Alig pár évtizede, hogy a talajvizet nagy munkával, feltöltésekkel annyira lecsapolták, hogy az egykor hírhedt szünnyogvilágnak ma már csak emlékeztet az éltető pestiek ajkán. Manapság már tökéletesen gondozott, piros salakkal behintett sétányok mentén óriási kiterjedésű zsenge pázsitok, virágos rétek, díszkertek pihentetik a szemét, öntik az ózondús levegőt a fáradt pesti tüdőbe. Mivé fejlődött a XI. század óta az az egykor csöndes papi sziget? Még Oradea is belekapcsolódik történetébe, hiszen az 1130-ban II. István király által alapított oradeai premontrai prépostságnak volt itt a Nyúlak-szigetén leánygyháza. E kolostor romjai mellett sétál ma is a legtöbb szerelmes pár, a nagy strand felé, a sziget közepe táján s eléggé fájdalmas látnunk, hogy valami Polo-bár profán népe kapott itt helyet a szentelt falakhoz épült egykori főhercegi épületben.

Valószínű, hogy ez az Árpád-királyok idején már kedvelt pihenő hely, ahol a zászlós-uraknak is paloták voltak, nagyon kitüntetett, gondozott hely volt s már IV. Béla idejéről Boldogasszony-szigeténk nevezgették, az 1259-ben alapított Domonkos-rendi zárdáról, melynek apáca-monostorában élt a király leánya, Boldog Margit is, attól kezdve, hogy 20 éves korában fölvette a fátlyot; itt is halt meg s temették el 1271-ben.

Nemrég számolt be a Magyar Lapok tudósítója a b. Margit sírja körüli ásításokról melyekre még visszatérünk. A királylány monostorának 41 faluja volt az adománylevelével szerint, malmokkal, rév- s piac-vámokkal sőt apái ki voltak véve az esztergomi érsek joghaló-

sága alól, kiváltságosan a Szentszék főhatósága lévén fölöttük. Boldogasszony hatalmas, 2 tornyú egyháza kívül hitelesen ismert épületek: a Ferences minoriták kolostora, IV. Béla palotája, az ércak, meg a Szt. János-szobor. Egyes írók szerint cisztercita apátság is lett volna valahol, sőt egész falucskát is emlegetnek a források. Szentpálfalvát, valahol a Palatinus-strand tájékán. Ezt azonban semmiféle lelet nem támasztja alá. Fájdalom, a vérzivataros századok után már csak az említett premontrai Szt. Mihály-templom 10—12 méteres oromfalai töredéke ismeretes, meg a pesti parton, a gőzmalmokkal szemben a Romok néven ismert vadregényes kövek, a Bologasszony-kolostor alapjai, templomfalai, ahol még folynak a kutatások.

A száz év előtti árviz mosta felszínre az ősi romokat

Érdekes, hogy e romok is a vak véletlen folytán kerültek felszínre, t. i. Toszt, a nádor-főherceg kertésze hordatott rengeteg mennyiségű földet az 1838-as árviztől megrongált alsó-szigeti partok töltéseinek javításához. Éppen azt a magas kilátó-dombot hordták el, melynek helyén a zárda romjait ismerjük ma. sőt a templom belsejébe is beástak, egyre mélyebben, ahol fejedelmi sírokra akadtak. Akkor egyenesen V. Istváné, vagy boldog Margitnak, esetleg Szabinának (Béla király leányának) s 2 gyermekének tetemét sejtették az ékszerekkel, koronával, aranyhímzésű ruhafoszlannyokkal gazdag márványkoporsókban.

Radányi, a sziget történetírója említi, először ezt, a nárcisz virágdíszével, türkisszel, gránáttal, gyöngyökkel díszített és ma a Nemzeti Múzeumban őrzött koronát. Nagy kár, hogy a csontleletekkel akkor még senkise törődött s így a királyi tetemekről ma sincs biztos tudomásunk. Bizony, 60—80 évvel ezelőtt még értetlenül álltak a régészeink az emberi csontok előtt és hányászad honfoglaláskori sírból csak úgy kidobálták a csontokat, emberét, állatét, hogy jövőtehetetlenül, esetleg csontlisztet őröljenek ezekből a drága ereklyékből.

A másfélszázados török iga alatt belepte a gyom a szigetet, legfőljebb egy részét lótelepnek használta a török, a kirabolt, elpusztult paloták, klastromok közelében. Valóban török szokás a féltett méneseiket (mint Nádorfehérvárnál is) elkerített, jól védett helyen, bő legelőn tartani. Az is magyarázza, hogy a török elhanyagolta a szigetet, mert mai bőséges melegforrásait nem ismerte. Nem is ismer-

hette, hiszen csak 1866-ban kezdték meg a mélyfúrásokat a tudós geológusok sejtése alapján. Be is vállak a fúrások, ma 1000 méteres mélységből tör fel az áldott gyógyvíz, több helyütt s a kristály-víznek nevezett ivóvizet naponta sokezer liternyi mennyiségben innét szállítják a világ minden részébe. Ezek a mélyről feltörő források táplálják a gyógyfürdőket, strandot, versenyszodát, a tavaly megnyitott Magda-kutat, a gyomorfájások varázsvizét.

Alig tíz évvel az első fúrások után Arany János is élvezte már a gyógyvizet. Háláját a Sziget és ura iránt le is rötta éronél marandóbban a Toldi Szerelme utolsó éneke végé felé:

„Hagyta, hogy a környék agg tülemilége
Eneke utóját ott elzengicsélje”...

Öt nyáron át idejárt Arany, 77-től fogva, haláláig. Igen finom tollal, kedvesen írja meg ennek történetét is Voinovitch Géza, tud. akadémiai főtitkár Arany élete III. (befejező) kötetében, amely húsvét után kerül ki a sajtó alól. Nagy költőnk, Bihar megye szülőtte, napi sétaít, szigeti pihenését, szinte apostoli egyszerűségét, életmódját többek közt nagy-nagy szeretettel írja meg hívatott életrajztrója a kiadatlan családi levelezés, szemtanúk, rokonok adatpengetege alapján s áhíftattal fogják olvasni azokat a sorokat is, melyekben az egykori, 60—70 évvel ezelőtti Margit-szigetre vezet minket, mikor még híd se volt, tán csak a Toldi Miklós ladikján evezve álmodozhatott a költő jó Toldijáról...

Bezzeg ma! Ma a sziget már sok költő, író, festő ihletője, ezernyi betegnek gyógyítója s kíváncsi, vagy élvezet idegen utasok, gyermek-seregek pajkos barátja. Van itt minden földi jó: úszó, csónakázó, lovagló, atlétizáló kluboknak egész sora, táncos lokálok, csöndes szállók váltogatják egymást és tavaly óta még hullámfürdő, ultra-modern strandja is. Csak erre közel egy millió pengőt (35 millió leít) költöttek a múlt évben, új medencék, 12.000 embert befogadó öltözők, hatalmas hullámverő gépek, virágos parkok, loggiák, képek és művészi szobrok (Pekáry, Csorba Géza, Vilt Tibor remekei) felállítására. Természet, művészet, gyógyászat összhangja csendül itt ki lépten-nyomon. A kertészet is remekel, mintegy egyesítve a természet alkotását a gyarló ember művészkedésével.

Még mindenfelé folynak a gyepesítő, út-szépítő munkák, még arra is kiterjed a Közmunkák Tanácsa figyelmessége, hogy eső ellen kis bungalow-okat építtet lépten-nyomon, s hogy egy nagy tábla pázsitot átenged az apró embereknek, hogy szabadon hempergessenek a finom, méregzöld gyöpon.

A víztorny mellett óriási szabadszínpad épül, ugyancsak most készült el a Versenyuszoda teljesen. Közélemben egész sor előkelő klub, póló, és tenisz-pálya keletkezett a télen. Ez volt a sziget egyetlen gondozatlan része, de most már a legmodernebb és a legdivatosabb tavaszi köntösben várja a sziget rajongóit.

SZERESD A GYERMEKET

(Mai gyermekrovaunkhoz.)

Szeresd a gyermeket! A sivatag hegyen,
Hol villámok között vala az Ur jelen,
E legszentebb parancs nincs kötöblára írva —
Mosolygó kedvében, pirosló hajjalon
Aranyhetükkel ezt az örök Irgalom
Az emberszívbe írta.

Szeresd a gyermeket! Még néki szárnya van,
A csillagok közé ő még el-elcsuhan
S kitarja vidóran a mennynek ajtaját:
Hiába könyveid, hiába lángszed,
Az Isten-titkait ki nem kémlélheted
Csak gyermeklelken át.

Szeresd a gyermeket, öleld szivedre őt,
Ringasd el lágyan, a szegény kis szonvedőt,
Lehunyt pilláinak töröld le könyveit:
S míg te a gyermekek könyvét törölgated,
Egy láthatatlan kéz, a csillagok felett
Letörli véteid!

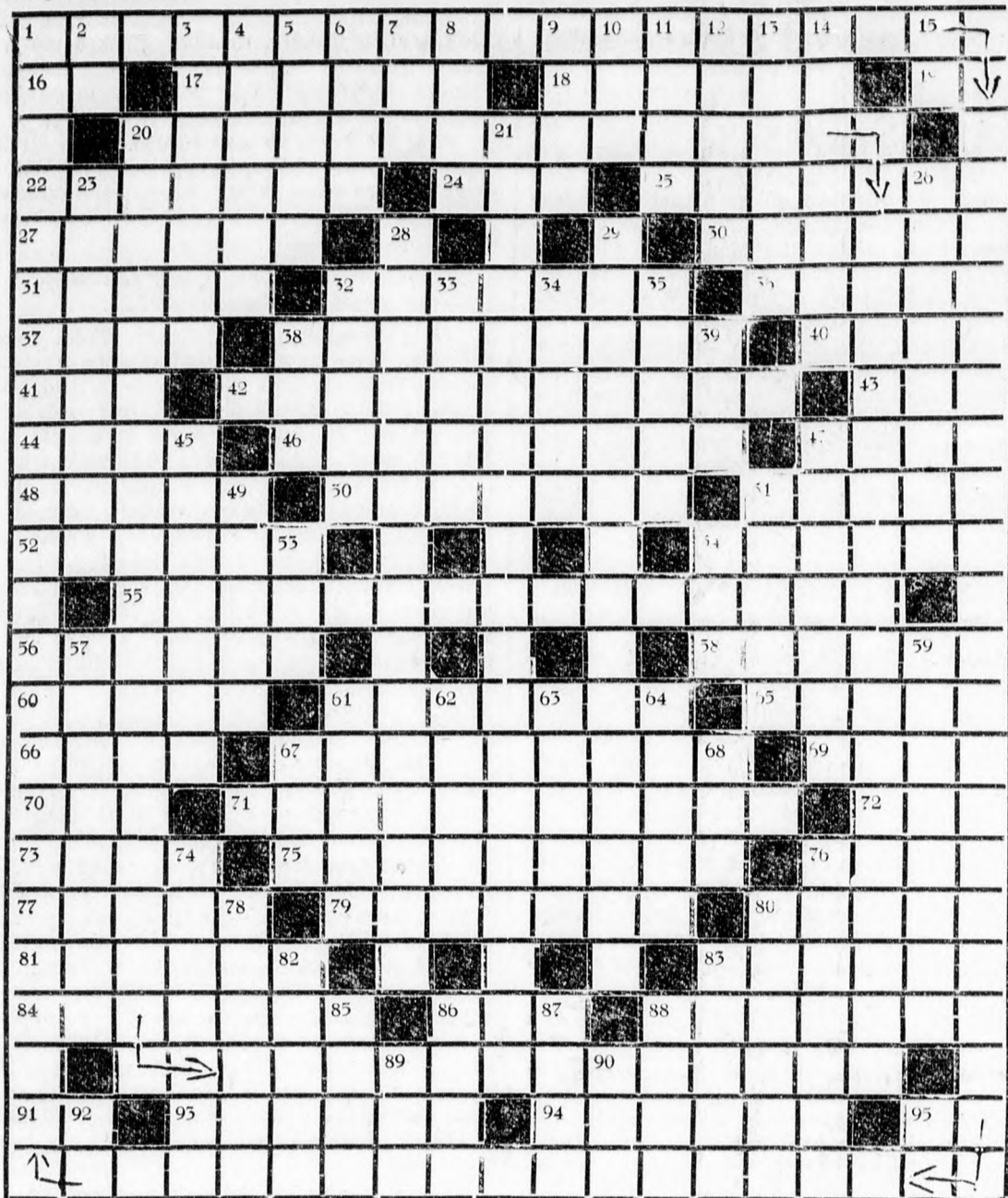
Szeresd a gyermeket! A lét napfénye ő,
Estellik hogyha megy, hajnalik hogyha ő,
Csöpp lábaj nyomán az öröm kertje zsendül,
Bimbónyi kis keze áldással van tele
S melyik szeráf zene érhetne fel vele,
Ha vig kacaja zendül?

Szeresd a gyermeket! Hisz oly hálás szegény,
Egyszerre kőany, mosoly ragyog, csillog szemén
Ártatlan kis szívét az öröm megteli,
S köszönetét, akár az esti fuvalom,
Mely félve játszadoz a harmatos galyon
Oly halkán rebegi.

MÓRA FERENC

KERESZTREJTVÉNY

14. (305.) szám.



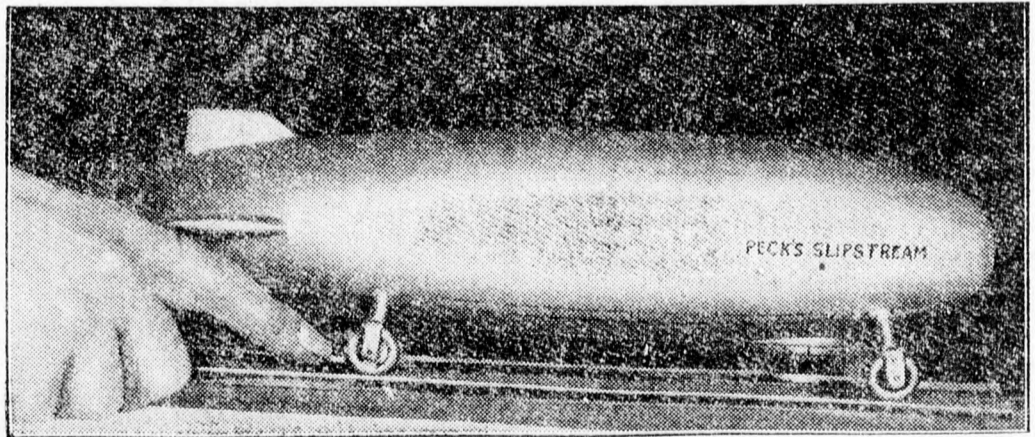
Beküldendő: Vízsz.: 1. és nyilirány, 20. és nyilirány és függ. 20. és nyilirány. Határidő: április 13.

Vízszintes sorok:

1 A nyilak irányában körülhaladva Sully Maximilien de Bethune híres hugenotta államférfi IV. Henrik francia király minisztere egy napon VIII. Orbán pápától levelet kapott. A levél az államférfi erényeinek dicsőítésével kezdődött és a végén a pápa arra kérte őt, hogy térjen jó utra és katolizáljon. Sully azt válaszolta a pápának, hogy ő imáiban állandóan csak azert fohászodik az Eghez, hogy.... A Pápa a levélre mosolyogva mondta: Os malum. 16 Mutató névmás. 17 Kibocsátók latinul. 18 Monda alak. költő. 19 Személynévmás. 20 Egy heves parlamentá vitában, melyet az öreg Ugron Gábor és Polónyi Géza indítottak, Tisza Kálmán megfélekedve magáról, azt találta mondani, hogy „hitvány beszédek”. Egy alföldi ellenzéki képviselő a folyosón e kiszólást így kommentálta barátai előtt: Ti nem laktok a Tisza mentén, különben tudnátok, hogy... (Nyilirányban). 22 A közlekedéstől elzárt átjáró. 24 Adni ige egyik alakja. 25 Ősi almafajok. 27 Európai nagy félsziget. 30 Vissza: I. Azonos római számok. II. ...um (mulató hely.) 31 Csapadék + Gts. 32 Ideig-óráig tartó munkabírás (ékezzettel). 36 Vissza: I. Kisközség Satumare megyében. II. Latin nőnemű személynévmás. 37 N-nel: történelmi nevezetességű francia város. 38 Már nem sokára Franco magáénak mondhatja... e zszel az istentelenek darázsészkejt is megsemmisítheti. 40 Perselyben van. 41 Az emberiség ősapja. 42 Minden utas irtózik ettől, névelővel. 43 Pázmáneumban van. 44 Francia tűzhely. 46 Ellenséghez való átpártolás a rómaiaknál. 47 Egek anagrammája. 48 Idegen állatok. 50 Ilyen paraszt az alföldi, névelővel. 51 Vissza: Az első török szultán. 52 Vissza: Ezzel jár a háziasszony a zöldes piaca. 54 ... Imre, hegedűművész. Író. (Művei: Humoreszkek, A nagy háború legendái.) 55 E betű betoldással: gyümölcsös hely. 56 A fecskével kapcsolatos bibliai név. 58 Kikötő város (Adria). 60 Pontatlan számú ia-talan birka. 61 A vastag bélhurut orvosi neve. 65 Római kor. 66 Fordított angol főnémes. 67 E-vel közben: Kölcsey Ferenc műve. 69 Ilyen szombat is van. 70 Idegen gyümölcs. 71 Sok galibát, sőt halált is okozott a nyári kirándulók között. 72 Angol férfi név. 73 Hadbavonulásban van. 75: I. Idegen világitó, II. Gyümölcs. 76 Balga. 77 Görög névelő. + Idő, kor. 79 ...nis, Párizs egyik elővárosa (gyárvaros.) 80: I. Ir pálinka, II. Latin nőnemű személynévmás. 81 Betörők és detektívek használják. 83 A Bertáé keverve. 84 Vizesés. 86 Sporteredmény. 88 Negyedik betű nélkül: egyiptomi falu, itt semmisítette meg Nelson a francia flottát. 91 Azonos mássalhangzók. 93 Magyarul van nekem + idegen számnév. 94 Ismét más nyelven + latin kötőszó. 95 Páré.

Függőleges sorok:

2 Azonos mássalhangzók. 3 Gázgyári kemece. 4 Lám az egyiptomi istennő. 5 Vissza: Audeo ige, kötőmódú mult idő egyes szám 2-ik személye. 6 TTZT. 7. Leánynev. 8 Ámbár, jóllehet. 9 Végtelen időig tartó időhatározó 10 ...ba beteg-



Amerikában új léghajó típusal kísérleteznek nagy sikerrel. A kisebb méretű léghajó burkolata teljesen vékony durralumínium, négy erős Diesel-motorja a gömb belsejében van s az óriási léghajócsavar a hajó végére van felszerelve. Négy kereke új fel- és leszállási lehetőséget nyújt az amerikai léghajónak.

ség. 11 Végek nélküli görög sziget. 12 Amphion király felesége. 13 Arszabály. 14 Kéregető zsidó (jidis) nyelven. 15 Hegedű húr. 20 Toldy István drámaíró és publicista bírálatában egyszer nagyon lefordta Torockói fiatal színészt, aki sértve érezvén magát, elküldte hozzá segédeit. Toldy kijelentette, hogy nem volt szándékában a színészt becsületében sérteni, csupán mint színészt bírálta meg s ezt a következő nyilatkozatban fejezte ki: Torockói ur éppen olyan derék ember, mint a milyen rossz színész s egyben elismerem, hogy... (Nyilirány). 21 Régi magyar népdal kezdete, egyben a legjobb kivánság is. 23 I + Görögország tartománya. 26 Vissza: kiválasztva, 28 Bernard Shaw-tól azt kérdezték egy banketten: Mit köszönhet hosszú életének? Shaw így felelt: A... 29 Wagner opera. 32 Időhatározó időméréssel. 33 R-rel: román famunkás. 34: I. Adige születésekor fonetikus, II. azonos kiejtésű betűk. 35 Ékezet töréléssel: Sivatagokban a füves hely. 38 Valakit páratlan betűi. 39 A vízsz. 42. utolsó betűi. 45 (Vissza). Ide kerülhet egyes bűnös. 47 Pályafutás, közismert idegen szóval. 49 Ez Izák más nyelven. 51 ...Anna olasz naturalista regényíró. 53 Félleg keserű. 54 Itlenül ordít. 57 O + T-vel: szögek mérésére szolgáló földmérési és csillagászati műszer. 59 Izrael fővárosából való. 61 Nagy Sándor paphlagoniai helytartója. 62: I. Félantos, II. Görög betű. 63 Vissza ékezzettel: szétnyit. 64 L-lel és fonetikus: a „harangkalapács”-ban a szürke ló. 67 Idegen „Sark”. 68 Városban van. 74 Második betű nélkül: mitológiai istálló. 76 A Teremtő idegen neve. 78 Festő: A keresztnev első betűje elől. 80 Vissza: Priamos király felesége. 82 Ékezet töréléssel: nyári munkás. 83 Az Abce első betűi + Ao. 85 Vissza: latin prepozíció (iránt). 86 Fordított német folyosó. 87 Megfordítva francia erőszak. 88 Rago keverve. 89 Vissza: Spanyol folyó. 90 Híres magyar építész. 92 Fonetikus mássalhangzó. 95 Betű kiejtve.

12. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízsz.: 1. Az ősz bajnok. 25. Hedvig. 40. Missale. Függ.: 1. Az élő szobor. 28. Remete sírja. 43. Meotisz.

Helyesen megfejtették: Lázár Béla, Papp Mózes, Rácz Lajos, dr. Zakariás Jenőné, Zakariás I. István, Zakariás Tibor, Szabó Józsefné, Labud István, Buzás Imre, fr. Lukács Imre, Darvas Venánc, Kapros Ödön, II. Szenek Olga (Róma), Hodács Agoston, Derzsy Zoltán, Kovács Gizella, S. M. (Targu-Mures), Klank Jenő, Pribék Imréné, Demeter Tuczay, Andrásy György, Buszik Géza, Glósz Edit, Rácz György, Bod Nóra, Farkas Vera, Domokos János, Verebi Kató.

A jutalomkönyvet dr. Zakariás Jenőné (Fru-moasa, Jud. Ciuc) nyerte meg, elküldöttük.

Könyvismertetés

Földes Zoltán:

Az Ó-szövetség hősei

Izléses kiadásban jelent meg Földes Zoltán „Az Ó-szövetség hősei” című legújabb munkája, amelyben a szerző az Ó-szövetség néhány bibliai alakját eleveníti meg s a velük kapcsolatos eseményeket foglalja népies szellemű elbeszélő költeményekbe. Ezekben a költeményekben színes képek keretében vetül az olvasó elé „A világ tremtése”, „A szelid Ábel és a gyilkos Kain” s a biblia más eseményeinek és hőseinek története. A jól csengő rímek és ritmikus sorok könnyűvé és kellemessé teszik az olvasást s a könyv főként a nép és az ifjúság számára igen érdekes és tanulságos lehet. A kis könyv egyébként a Szent Bonaventura nyomda kiadásában jelent meg s a „Hirnök”, „Katolikus Világ” kiadóhivatalában kapható (Cluj, Franciscanilor utca 1).

A GYERMEK

Rovatvezető:
Horváth Árpádné

A három medve

Volt egyszer három medve. Az erdőben nagy, odvas fában laktak. A legidősebb medve nagyon kövér volt. Anyira elhízott, hogy csak bottal tudott járni. A második középtermű, a harmadik egészen kicsi volt, piros szemekkel. Mikor az erdőben sétálgatott, jobbra-balra nézett s állandóan mosolygott, nagyon szerette a gyermekeket, de azok félték tőle s ha csak messziről látták is a kis mackót, elszaladtak előle.

A medvéknek, az óriás nagy odvas fában jól berendezett lakásuk volt. A konyhában kezek asztal állott, három székkal, itt étkeztek. Volt még egy hálószobájuk, három ágygal, két nagy és egy kicsi ágy, a kis mackó részére.

Egy napon a kövér medve kiosztotta a reggelit, tejet, mézet, és miután megreggeliztek, sétálni mentek az erdőbe. A középtermű medve nem szerette a meleget, napernyővel sétálgatott, a kövér medve bottal a kezében cammogott mellette. A kicsi elől ment és egy kis kocsit húzott maga után, amelyben egy kis pókka volt.

Mikor a medvék eltávoloztak otthonról, kis leány jött azon az úton, amelyen a medvék lakása volt. A kis leányt Aranyvirágnak hívták. Már korán reggel elindult otthonából, hogy édesanyjának illatos erdei virágot szedjen, de eltévedt. A medvék háza elé érve, látta, hogy az ajtó nyitva van és bement.

A kis konyhában az asztal meg volt terítve. Három különböző csésze volt az asztalkán, középen egy nagy üvegben méz. „Milyen kedves, barátságos konyhácska ez! — mondta

Aranyvirág, — de ki lakhatik itt...? Nagyon fáradt volt, leült a legkisebb székre, amelyen a kis mackó szokott üldögélni és mivel a sok bolyongásban megéhezett, a mézet mind megette. Nagyon jól érezte magát, de elálmosodott... gondolta, pihen egy keveset... Bement a hálószobába, a három ágyat sorra próbálta. A kövér medve ágya túl nagy és kemény volt. A középső ágyat sem szerette... A kis mackó ágya ellenben éppen elég nagy volt neki, puhább is volt, mint a többi, elhelyezkedett benne és mélyen elaludt.

Amint a medvék hazaértek és látták, hogy valaki járt ott, a kövér medve vastag, dörmögő hangon azt kérdezte: Ki volt itt? Ki ette meg a mézet? A kis leány erre felébredt álmából. Menekülni szeretett volna, de nem tudta, hogyan? A középső medve most haragosan dörmögött: Ugy ám! megette az egész mézet! Végre a kis mackó is észrevette, hogy a székében ültek és cérnaszáj vékony hangján megkérdezte: Ki ült az én székemen? És ki fekszik az én ágyamban? Mindhármán a hálószoba felé cammogtak... Aranyvirág rettenetesen megijedt és mielőtt a medvék a szobába értek volna, uccu, kiugrott az ablakon. Hiába kiáltott utána a mackó, hogy jöjjön vissza, legyen a játszótársa, a kisleányka rohant haza, ahogyan csak kis lábai bírták és ezután nagyon vigyázott, ha elment hazulról, nehogy eltévedjen és mindig messziről elkerülte az erdőrengeteg csalóka, útvesztő ösvényeit s a medvék tanyáját.

Angolból ford.: Sch. F.-né.

A póruljárt kis malacok

Egy napsütéses délelőttön — mindennek nagyobb öröme — Beszabadult két kis malac, A város kellő közepébe.

Megunták talán a falut — s gondoltak nagy merészen egyet: „Menjünk! Legalább megismerjük a nagyvárosi etikettet...”

Villamos csönget, autók robognak, neska taliga nyikorog — zordon fénységgel a köruton Forgalmi rendőr ácsorog...

Van is visitás — hü-hó, lármal
S mert az inas ügyes, ravasz —
a napsütéses délelőttön,
így jár pórul két kis malac.

SZILÁGYI ILONKA

Honnan tudná két kis malac hogy ő forgalmi akadály? Vigan rohannak jobbra-balra és autó, kocsik mind megáll.

Kalauz csönget, autók dudálnak, a rendőr izgul, integet, kis suszterinas áll a sarkon s a fainak esik — úgy nevet.

Aztán — uccu! elkezd rohanni a két fürgő malac után — s előbb az egyik, majd a másik farkát fogja meg szaporán.

Szeget-szeggel

A kapu előtti kőlépcsőn ült egy fiú. Egyik kezében vesszőt tartott, a másikban nagy darab vajaskenyert, amelye egy jószívű öreg úr adott neki. Míg ő így vigan, dúdolgatva evett, kis kutyát vett észre; ez a kis kutya nem messze tőle a napon hevert.

— Gyere ide, te szegény! — kiált oda a kutyának. — A kis állat a nyájas szavakra felemelkedett és füleit hegyezve, farkcsóválva közeledett feléje. A fiú kis darab vajaskenyert nyújtott neki. Amint azonban a kutya a vajaskenyert után kapott, a kezében lévő vesszővel nagyot ütött a kutya orrára. A szegény kis állat keservesen vonítva futott el, a fiú pedig nagyot nevetett a „tréfáján”.

A jószívű öreg úr éppen kinevett a szemben levő ház ablakán és látta, mit cselekedett a rossz fiú. Kinyitotta a kaput és kezét magasra tartva, tenyerében pénzt csörgetve rákiáltott: — Akarod ezt a pénzt?

— Hógyné! Örömmel! — mondta a fiú és gyorsan odaszaladt és a pénz után nyult. Kinyújtott kezére azonban hirtelen erős ütést kapott egy pálcával, amelyet az öregúr eddig elrejtve tartott.

— Miért tetted ezt velem? — kiáltotta a fiú sírva, fájós kezét dörzsölgetve, — hiszen én nem bántottam és nem is kértem a pénzt!

— Miért bántottad te előbb azt a szegény kutyát? — kérdezte az öregúr, — ő sem bántott téged és nem kérte a vajaskenyert sem! Ahogy te bántál a kutyával, úgy bántam én veled! Jegyezd meg, hogy az állatok is éreznek, éppen úgy, mint a gyermekek. Tanuld meg, hogy jövőre légy jószívű és barátságos a szegény, oktalan állatokhoz...

Engedelmes, szerény és szeretős szívű
leszek otthon

Golgota virág?

Ismeritek? Cserepes növény. Sűrű, zöld levélzete között, gyönyörű, nagy fehér virágai vannak, ezekben be van rajzolva sötét kéken a töviskoszorú, szögek és kalapács.

Milyen érdekes, hogy egy virág mutatja meg az Ur Jézus kinszenvedésének a jelvényeit... Ezek azt mesélik, hogy mindenkinek jut a töviskoszorúból tövis, amelyet halkan, türelemmel kell viselni... A szögek jelentik a kisebb-nagyobb bűnöket, amelyeket az akarai, a szándékosság kalapácsával verünk a Jézuska szívébe, aki pedig a gyermekeket különösen szerette...

Ugy-e megértitek a Gulgota virág figyelemztetését?

Dr. K. P.-né.

REJTVÉNYEK

1. Keresztrejtvény.

1		2	3	4
		5		
6				
		7		
8				

Vízszintes:

1. A legszebb évszak. 5. Mutató szó. 6. Rávetett + 3. 7. Juttat. 8. Anyuka kertészkedik.

Függőleges:

1. Nagy szoba. 2. Ilyen a jó gyermek. 3. Mutató szó. 4. Csukós.

2. Bűvös sarok.

A vízszintes egyenlő a függőlegessel.

2				
3				
4				
5				

1. Tavasz hírnöke.

2. Hyen állat az ökör

3. Vízben élő állat.

4. Kerti munkát végez.

5. Egy mássalhangzó.

Az 1938. március 6-iki gyermekrovatban közölt rejtvények helyes megfejtése:

Csigarejtvény: Március hónap a Szent József hava.

Pótrejtvények: Tanár, buvár, vásár, kosár, császár, forgácsok, szakács, takács, kovács, kalapács.

Keresztrejtvény. Vízszintes: 1. Isten, 6. per, 8. ek, 10. ká, 11. zenekar, 12. ép, 13. ri, 14. itt, 16. szókó. Függőleges: 2. S. P., 3. Teremtő, 4. ér, 5. mézes, 7. Mária, 9. kép, 10. kar, 14. iz, 16. tök.

Talalós kérdések: holló E-vel.

Megfejtők: Vadász Nusika, Glósz Évike, Veréb Gézuka, Máthé Kató, Elő Katica, Csejtei Ilus, Szabó Irén, Krizsa Irén, Szabó Erzsé, Schüssler Bözsi, Todorán Rózi, Lőrincz Böske, Hoppa Olga, Erős Ilonka, Szabó Irén, László Gizli.

A Gyermekrovat postája

Vadász Nusika és Glósz Évike. Ti voltatok az „első fecskék”, akik lapotokkal hozzánk repültetek. Mástör is szívesen látlak! — Veréb Gézuka. Az írásod olyan szép, tiszta — és rendez, hogy nagy örömmel telt benne. — Elő Katica. A „Gyermekrovat” iránti lelkesedésed igen kedves — igyekeznél fogunk, hogy mindég így maradjon! — Máthé Kató. Szeretettel köszöntelek, várom az új rejtvényeket. — K. M. Raulder int. Hála-san köszönöm a kedves kis írást. — Dr. K. P.-né. Csak minél többször kapjunk mesét — nem unjuk meg őket. A gyerekek miért nincsenek a megfejtők között? — Kis olvasóink jelentkezését szeretettel várja Adèle néni.

LEGUJABB

Az osztrák püspökök népszavazási nyilatkozata s a Vatikán

Az „Osservatore Romano” közli, hogy a Szentszék semmi belolyással nem volt a püspökök állásfoglalására

Rómából jelentik: Az Osservatore Romano az osztrák püspöki karnak a német nemzeti szocializmushoz intézett nyilatkozatáról a következőket írja:

— Tekintettel arra, hogy az osztrák püspöki kar ismeretes nyilatkozatát különféle képpen és gyakran tendenciózusan értelmezik, a

lap a tényállás megállapítása és a kérdésnek minden politikától való elvonatkoztatása érdekében hivatalosan közli, hogy a nyilatkozatot az osztrák püspöki kar a Szentszék előzetes, vagy utólagos hozzájárulása nélkül, a saját felelősségére tette.

Csehszlovákia hivatalosan elismerte Ausztria Németországhoz való csatlakozását

Prágából jelentik: Csehszlovákia hivatalosan elismerte az önálló Ausztria megszűnését és a Német Birodalomba való bekebelezését. A pénteki prágai minisztertanács elhatározta, hogy a bécsi cseh követséget április 2-iki hatállyal felszámolja és alkalmazkodnak a megváltozott közjogi viszonyokhoz.

Prágából jelentik: Franke csehszlovák közoktatási miniszter rendeletet adott ki és abban megtiltja minden tanárnak és tanítónak, hogy politikai nézeteiket akár az iskola falain belül, akár azon kívül tüntető módon, vagy má-

sok befolyásolása céljából kifejezésre juttassák. A rendelet arra hivatkozik, hogy a tantestület tagjainak a köztársaság iránti lojalitásra és a demokráta kormányzat tiszteletben tartására kell nevelnie az ifjúságot, valamint arra, hogy a különböző társadalmi osztályok és nemzetek megértsék egymással. Szudéta-német körökben a rendelet nagy megütközést keltett, mert meggyőződésük, hogy ez a német tanítók és tanárok ellen irányul, abból a célból, hogy megakadályozzák azoknak csatlakozását a szudeta-német párthoz.

Egyiptom régi nemzeti pártja elbukott a fiatal királyiylal szemben

Kairóból jelentik: Az egyiptomi választásokon az eddigi eredmény alapján a kormány döntő győzelmet aratott. Az egyiptomi kormány eddig 67, az ellenzékbe szorított Wafd-párt pedig két mandátumot szerzett. A választások alatt számos összetűzés történt, melyek során 23 ember életét vesztette. A Wafd-párt visszaszorítása azért nagyon feltűnő, mert ez a párt volt már a múlt század óta az egyiptomi nemzeti mozgalmak szervezője és vezetője. E párt folytonos és kitartó küzdelme hozta el Egyip-

tomnak Angliától való teljes függetlenítését is 1936-ban. A független Egyiptom első kormányát is ez a párt adta, mely azonban mihamar megbekült az angol nevelésű fiatal királlyal. A királlyal való összetűzésnek az eredménye volt az, hogy pár hónappal ezelőtt a Wafd-párt kormányát elhoesátották, s a király elrendelte az új választásokat. Eddig minden választáson a Wafd-párt került óriási többségbe; most ugy-látszik elvesztette eddigi nagy népszerűségét.

Egyre nagyobb gondot okoz a francia kormányoknak a spanyol köztársasági menekültek beözönlése

Barcelona elfoglalása után 250 ezer menekülőre számítanak a franciák

Párizsból jelentik: A spanyol menekültek özönlése francia területre egyre tart. A „Jour” 12 ezerre becsüli a polgári és katonai menekültek számát. A menekültek között számos szélsőbaloldali politikai vezér is van. Az egyik menekült polgárról nyolcmillió frank értékű értékpapírt találtak. A polgár nem tud magyarázatot adni a papírok eredetéről. Az „Oeuvre” szerint a katonai menekülteket lefegyverezve visszazárlítják spanyol területre, a politikai menekülteket pedig Franciaország belsejébe küldik. A „Figaro” szerint a polgárok elégedetlenül fogadják a köztársasági spanyol területre való visszaállításukat, mert mintegy kétharmad részük Franco táborához akar csatlakozni.

A francia kormány a legközelebbi minisztertanácsán dönt véglegesen a spanyol menekültek sorsáról. A sajtó egy része a francia-spanyol átjár teljes lezárását sürgeti. A „Matin” londoni jelentése szerint a spanyol félszigeten tartózkodó külföldi diplomáciai megfigyelők bizosra veszik, hogy a polgárháború végéhez köze-

ledik és a köztársasági haderő teljes veresége küszöbön áll. A köztársasági hadvezetőség minden erőfeszítése most már arra irányul, hogy hadserege számára biztosítsa a Franciaország felé való menekülés útját. A „Jour” attól tart, hogy ha a nemzetiek Barcelona kapujához érkeznek, mintegy 250 ezer főnyi menekülő özönlik majd francia területre.

Olaszország közös fennhatóságot kíván Angliával a Niluson és a Suez-csatornán

Londonból jelentik: A „Star” szerint a Rómában Londonnal szemben előterjesztett olasz követelések igen messzemenőek. Megállapítja a lap, hogy ha a római követeléseknek eleget tesznek, úgy Olaszország az egyiptomi területen közös szuverenitást nyer, nemcsak a Szezi csatorna, hanem a Nilus felett is.

Apróküldetések

Egy szóc ár 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadoban” további 10 lei. Allástkeresőknek 330 lei kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Alkalmazás

Gazdasszony, háztartásvezető állást, fő zést vállalkoz. Burikne, Oradea, Str. Ciorogariu 11. Házmesternél.

Szabászt, vagy tűzőnőt felvesz Török Aladár cipész-mester, Sighisoara, Str. Reg. Ferdinand.

Allást keres a gazdálkodás minden ágában jártas, hosszas gyakorlattal bíró szakember szerény igényekkel, lehetőleg gazdaságban elhelyezkedést keres. „Szerény” jellegre megkereséseket kér lapunk kiadóhivatalához.

Adás-vétel

Keresek megvételre, lehetőleg a Nilgeez-telepen egy kis családi házat, kerttel. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Használt, de jó állapotban levő sötétkék szövet kosztüm kisebb termetre eladó. Cim a kiadoban.

Eneklő harzi kanárj megvételre keresek. Cim a kiadoban.

Förster angol, Wirth, Stingl, új állapotban levő zongorák, bizomány feláron eladó. Sterberg, Oradea Reg. Ferdinand 13.

Alkalmi házvétel

Teljesen központban nagy udvarral és kerttel, jól jövelemző bérház több kisebb és nagyobb lakással más vállalkozás miatt előnyös feltételek mellett 750 ezer lejért alkalmi áron eladó — Értekezés: Oradea, Str. Take Ionescu 34. sz.

Modern ebédlő, antik szalon, ebédlő és átjáró eladó. nyege feláron eladó. Sternberg, Oradea, Reg. Ferdinand 13. szám.

Uj hálószoba sötét, 4 ajtós szekrényes eladó 6000 lejért. Oradea, Str. Joan Ghica 18. szám.

Veszek aranyat, ezüstöt, briliánsot Herbst ékszer-áruház, Oradea, Bulev. Rezele Ferdinand 3.

Gyermekkosci mély, sötétkék, jókarban eladó. Oradea, Str. Take Ionescu 58.

Egy jókarban levő kátház, zsírűtő üsttel eladó. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 31. Golog.

Írászt: a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 3.

Eladó

magánházak, bérházak, telkek, birtokok. P. povics iroda, Oradea, Str. Vlahuta 6. Telefon 167. szám.

Pedálos

cimbalom, jutányosan eladó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 38.

Eladó

jövedelmező bérházak, magánházak, telkek szőlők villalakkással, földbirtokok. Bármilyen ingatlan adásvételét megbízható pontossággal intézi el Kortsmáros László ingatlanirodája, Oradea, Str. Pasteur 13. Telefon 85.

Lakás

Kiadó

május elsejére modern, külön bejárattal garzon lakás, Oradea, Str. Delavrancea 40. Érdeklődni: Serac Aurel Oradea, tüzőlő laktanya. — A lakás megtekinthető 11—12 és 3—5 óra között.

Külön

bejárattal butorozott szoba, fürdőszoba használatlaltal kiadó. Oradea, Str. Vlahuta No. 63.

Kiadó

május 1-re 2 szobás, előszobás utcai lakás, mellékhelyiségekkel. — Oradea, Str. Axenta Sever 13. szám.

Kiadó

2 szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel, május 1-re. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

4 szobás

földszintes utcai lakás május 1-re kiadó. Oradea, Calea Dorobantilor 18. szám.

Kiadó

május 1-re szép butorozott szoba, esetleg fürdőszoba használatlaltal. Tudakozódní Pr. Mihai u. 6., hátul az udvarban délután 2 órától. Dénes.

Különféle

Kovács segédet felveszünk. Oradea, Str. Vasile Conta 2. Harányi.

1 liter

gyógyvörösbör 14 lej Joo Lajos fűszerüzletében, Oradea, Str. Take Ionescu 24. szám.

Katalin-telepi

házi szőttés árúk megrendelhetők a Szent Vince intézetben. Folyosóra alkalmas juttatószőnyegek; tavaszi kabátoknak, strapa ruhának való gyapjuszövetek. Pepita szövet. Erős törülközők. Durva vászon. Pinomabb vászon. Cingulus. Telefon: 612.